

Poština plačana v gotovini.

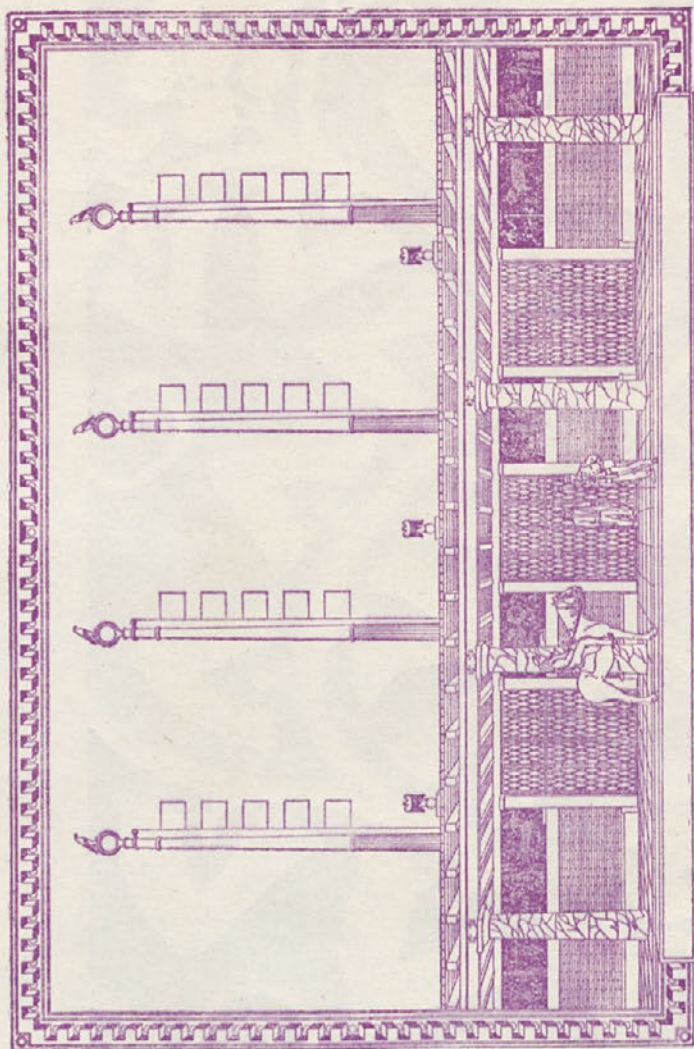

MLADOST

1928

Št. 1

P O R T A L O R L O V S K E G A S T A D I O N A

MLADOST glasilo Orlovske Podzveze v Ljubljani, izbaja 17. v mesecu. Urejuje dr. Gregor Zerjav, Ljubljana, Vodnikov trg 4. List izdaja konzorcij „Mladosti“ (dr. Joža Basaj, Ljubljana, Dunajska cesta 88). Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč). — Upravništvo v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Društvene nabavne zadruge). — Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (Orl. Podzveza). — Naroča se: Upravništvo „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30.— letno; posamezna številka Din 2:50. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.

LETNIK XXI

JANUAR 1928

ŠTEVILKA 1

Za na pot.

Z dokončanim dvajsetim letnikom je dosedanji urednik odložil krmilo »Mladosti«. Prevelika zaposlenost v poklicu in še nove naloge, naložene mu od višjih predstojnikov, so ga prisilile, da je odložil pero ter dal častitljivi uredniški koš drugim rokam. Bodi bratu dosedanjemu uredniku izrečena za njegovo neumorno delo iskrena zahvala!

V enoindvajseto leto stopa s to številko »Mladost«. Že ima za seboj najburnejšo dobo življenja in razvoja. Dvajset letnikov »Mladosti« je kakor dvajset svetlih žarkov, ki dokazujejo, kako slovenska orlovska družina dosledno koraka naprej za jasnim svojim ciljem, kako samozavestno se dviga vedno dalje v sinje višave duševne in telesne izobrazbe. Tudi enoindvajseti letnik naj pripomore do tega, da bo »Mladost« zrastle v vodilno glasilo slovenskih fantov. Pa kako? Novo uredništvo ima pač najboljšo voljo in namen, v dosedanji smeri voditi naš list, ki naj bi bil ogledalo vsega orlovskega dela in pa vsakemu bratu najvernejši tovariš na mladi poti v življenje. To sta dve veliki nalogi. Izvršili ju bomo le v skupnem, vzajemnem in vztrajnem delu. Uredništvo se bo trudilo, da pridobi k sodelovanju vse naše priznane kulturne delavce; Vi bratje pa pomagajte s pridnim dopisovanjem. Čim živahnejše bo občevanje med uredništvom in brati-čitatelji, tem živahnejši in mladostnejši bo list, tem popolnejše bo vršil vzgojno, prosvetno in organizatorično delo med slovensko orlovsko mladino.

Urednik.

O varčnosti.

Novo leto! Pameten človek skuša vsako leto kaj napredovati. Vsak izmed nas ima razne želje, katerih slabosti bi se rad otresel in katere lepe lastnosti bi si rad pridobil. Kakor povsod, je pa tudi tu treba delati vse po nekem redu. Ne morem se boriti proti vsem slabostim istočasno, pa tudi ne obenem paziti na vse kreposti. Treba si je izbrati eno samo krepost in jo posebno vneto gojiti, oziroma obrniti svoj boj predvsem proti eni slabosti. Če boš to storil, boš zapazil na svoje presenečenje tole: če se boš vadil v eni kreposti, boš samo po sebi napredoval tudi v drugih, in če boš udarjal po eni razvadi ali slabosti, bodo pod tem »trpele« tudi druge.

Orlovska podzveza hoče za letošnje leto priporočiti fantom posebno gojitev ene lepe lastnosti, namreč varčnosti. Zakaj pa? Zaradi tega, ker se zaveda, da je varčnost pri vsakem narodu kakor tudi pri posamezniku podlaga napredku in blagostanju, samostojnosti in značajnosti.

1. Varčnost — podlaga vsemu napredku.

Varčevanje tvori eno izmed glavnih razlik, ki obstoje med izobraženimi narodi in med divjaki. Divjak ne pozna varčevanja. Dela samo toliko, kolikor ga primorajo nujne telesne potrebe. Za prihodnost se malo zmeni. Nikdar nima toliko prihranjenega, da bi mogel način svojega življenja bistveno spremeniti. Radi tega živijo divjaki dandanes približno prav tako kakor ob času Kristusovega rojstva in še prej. Če se je njih življenje kaj spremenilo, ne izvira sprememba od njih samih, ampak od evropskih priseljencev. Divjaki sami bi ne gradili ne šol, ne železnic, ne tiskali bi knjig, ne imeli bi izobraženih zdravnikov, ne bolnišnic itd. Kako silno se pa razlikuje življenje v evropskih državah od življenja divjakov! Posameznih razlik mi ni treba naštevati, saj jih zna vsakdo naštetu lepo število. Vprašajmo se samo, zakaj izobraženi narodi napredujejo, divjaki pa ne. Izobraženi narodi mnogo več delajo, proizvodov svojega dela pa ne zajedo in zapijejo sproti; ampas si s prihranki zboljšajo poslopja, pošiljajo otroke v šole, nabavljajo knjige; občine in države grade ceste in železnice itd.

Naj zaključimo ta odstavek z lepimi besedami, ki jih je izrekel o varčnosti ameriški velemilijonar Carnegie, znani podpiratelj mirovnega gibanja in ustanovitelj mnogih človekoljubnih naprav:

»Varčnost je najneobhodnejši predpogoj vsakega napredka. Brez prihrankov ni železnic, ni prekopov, ni ladij, ni brzojavov, ni cerkva, ni vseučilišč, ni šol, z eno besedo: ni ničesar, kar je veliko in kar mnogo stane... Ničesar ni bilo mogoče zidati in napraviti, dokler je živel človek kot divjak, ki nič ne hrani.«

Besede so jasne in ne potrebujejo razlage. Vsakdo uvidi n. pr., da bi se železnica ne mogla zgraditi brez prihranjenega denarja. Kdo gradi železnico? Pri nas navadno država. Kdo je pa denar prihranil? Deloma morebiti država, predvsem pa tisti, ki so ga državi posodili. Vsekako se gradi železnica samo s prihranjenim denarjem in bi se ne mogla graditi, če bi nikdo ničesar ne prihranil.

2. Varčnost — vir blagostanja.

O tej točki nam ni treba dosti govoriti. Če je varčnost vir napredka, je tudi vir blagostanja. Kajti iz napredka izvira blagostanje. Poprej smo govorili

o železnici. Prijatelj, ali si že kdaj premišljeval, kakšen vir blagostanja za vso deželjo je železnica? Gotovo si slišal pripovedovati stare ljudi, da poprej les ni bil skoro nič vreden, dokler ni stekla železnica. Danes je smreka toliko več vredna, čim bliže je železnici.

Morebiti si doma s kmetov, pa si sam videl, kakšen vir blagostanja je vsako zboljšanje kmetijskega gospodarstva. Vzemi kmeta, ki si je toliko privarčeval, da si je zgradil moderno gnojnično jamo pri hlevu! Poprej so pridelali leta in leta približno enako žita in krme ob enakih letinah, sedaj pa pridelava vsako leto več. Čim več gnojnice na travnikih, tem več krme, in čim več krme, tem več živine v hlevu, in čim več živine v hlevu, tem več zopet gnojnice in zopet krme in zopet živine... in denarja! Četudi počasi, vendar napreduje posestvo od leta do leta in blagostanje se množi. Koliko prihrani kmet pri drvih, če kuha v toplem letnem času v štedilniku, dalje, če mlati z mlatilnico itd. Za nabavo teh naprav je pa treba denarja, za denar je pa treba — varčevanja! Dostikrat lahko vidite, da na kakem domu vlada dolg, če ni pravega gospodarja. Pride pa razumen in varčen naslednik — dolg izgine in polagoma raste blagostanje. Ne sicer čez noč, ampak v trudu in znoju, kakor pač vse dobro na svetu.

3. Varčnost — podlaga samostojnosti.

Tisti človek, ki ne varčuje, le prelahko zabrede v dolgove. Naš pregovor pa o dolgovih lepo pravi, da je bolje lačnemu zaspati nego dolžnemu ostati. Čim bolj si zadolžen, tem bolj izgubljaš svojo samostojnost in postajaš odvisen od tistih, katerim si dolžan. Če jemlješ dolgo časa pri trgovcu na upanje, hodiš vedno nekako potepeno mimo tiste trgovine. Ne moreš tako prosto izbirati blaga in se pogajati za ceno kakor če takoj plačaš. Trгоvec ima tudi čisto prav, če skuša pri odjemalcu, ki ne plača takoj, zaračunati blago nekoliko dražje. Kajti on mora od denarja, ki je vložen v trgovini, plačevati obresti; radi tega mora gledati, da kar mogoče hitro dobi gotovino v roke. In če si dolžan pri gostilničarju, se pozneje skoro ne upaš iti mimo gostilne, ne da bi se notri oglasil, ko si že dolg poravnal.

Dostikrat se čuje celo ob volitvah, da je upnik namignil dolžniku, kako naj glasuje — če ne, bo pa začel dolg izterjevati! Kričeč primer, kako jemlje dolg človeku samostojnost in kako je treba varčevati že radi tega, da boš živel kot prost človek, ne pa poln sicer nepotrebnih ozirov na vse strani.

V četrtem poglavju prelepe Jurčičeve povesti o desetem bratu pripoveduje pisatelj, kako so kmetje modrovali o vprašanju, ali je bilo pametno, da si je graščak Benjamin najel učitelja za svojega sina ali ne. Večina je bila mnenja, da graščak ravna zelo neumno. Krčmar Obrščak se je pa bal, da bi o tej kritiki ne izvedel graščak in se je nekoliko potegnil zanj. In takoj je prišel pomagati Obrščaku eden izmed gostov. Pa zakaj? Jurčič nam to razloži s tem, da pove, da »je bil (tisti gost) Obrščaku dolžan nekaj grošev in se torej (!) ni spodobilo, da bi stal na nasprotni strani«.

No, nam je pa že bolj všeč tista ženska — iz loških hribov je bila menda doma — ki je rekla: »Kar sem spila in snedla, sem plačala — z jezikom pa tudi nisem nikomur nič dolžna ostala!«

4. Varčnost — opora značajnosti.

Če si prebral, kako vpliva varčnost na tvojo neodvisnost, ti postane tudi jasno, da najdeš v varčnosti mogočno podpirateljico pri stremljenju po značajnosti. Značajan je tisti, ki gre mirno in dosledno za svojim prepričanjem in se ne da po nikakih ozirih odvrniti od poti, katero je spoznal za pravo. Značajnost zahteva od človeka marsikako premagovanje. V tem se pa neprestano vadiš, če si varčen. Zapravljiv človek misli, da mora vse kupiti, kar

mu ugaja — dokler je pač kaj okroglega v žepu. Varčni pa presodi, ali je kaka stvar potrebna ali ne. Dostikrat si kaj pritrga radi tega, da more kako reč dati bližnjemu.

In glavna stvar: varčnost te bo tudi varovala, da ne boš zagazil v nezumno uživanje alkoholnih pijač, ki je največji grobokop značajnosti. O tem bomo pa govorili v naslednji številki, ko se bomo bavili z vprašanjem, kako naj varčujemo. Za danes naj spregovorimo samo še par besed o

razliki med varčnostjo in skopostjo.

Iz vsega, kar smo doslej povedali, je razvidno, kako je varčnost nekaj povsem različnega od skoposti kakor tudi od lakomnosti. Lakomnik grabi denar iz ljubezni do denarja samega in proda za denar tudi svojo vest, skopuh pa sedi na nabranem denarju, ne da bi ga nameraval rabiti. Podoben je psu, ki leži na kupu mrve: sam ne je mrve, pa tudi ovcam je ne pusti jesti. In varčni? Ta ne zapravlja denarja in drugih dobrin iz skrbi za svojo dušo, da bi med zapravljanjem ne zapravljal tudi svoje značajnosti, svoje samostojnosti, usmiljenja do revežev, podpiranja naših organizacij, našega tiska itd.

Pametno varčevanje je torej tudi eno izmed meril kulture kakega naroda in ne bomo se čudili, da gojijo varčnost zlasti napredni narodi osrednje in zapadne Evrope. Uvedli so celo vsako leto poseben

dan varčnosti.

To je 31. oktober vsakega leta. Ta dan naj človek malo premisli, kje bi si lahko kaj prihranil in kje razmeče kaj denarja po nepotrebem.

In Slovenci?

Mi imamo pregovor: Varčnost se imenuje hči modrosti. Tudi mi lahko rečemo, da nas je naš največji mož dr. Krek vzgajal prav posebno za — varčnost. Kaj mislite, kateri namen je imel, ko je propagiral misel, da mora biti v vsaki župniji hranilnica, ko je priporočal zavarovanje za starost in onemoglost itd. (Zavarovanje v bistvu ni nič drugega nego posebna vrsta varčevanja.) Dvigniti nas je hotel iz revščine, prosjačenja in hlapčevanja do naroda samozavestnih, samostojnih in značajnih mož. Tudi z varčnostjo nas je vodil — do samostojnosti.

Vaclav Winkler:

Sužnjevo pismo.

Pravijo, da sem sin štiridesetih milijonov ...

*Besedo so mi iz srca izruvali,
vodnike so vse mi iz duše izgnali,
s tujo besedo so me prekrstili,
sinove in hčere so mi odtujili.*

*Sinovi v Kalabriji od solнца mro
in hčere po tujih mi mestih rasto.
Jaz čakam obupan pred svojo zemljo,
čakam in čakam, da polja vzcveto.*

Pa pravijo, da sem sin štiridesetih milijonov ...

Na Svečnico.

Bele svečke
skozi cerkveni mrak žare ...
Živi goreči jezički
z lučjo toplo
obrazo pobožne zlate. —

Dukovnik-starček
pred oltarjem proseče poje —
večerne iskre v očeh mu tle:
»Gospod, naj na prsih se tvojih
mi kmalu spočije srce!«

»Kako je lepo — aj lepo!«
deca sredi migljajočih lučk čebnja;
z zlatimi se plamenčki igra.

Resnobno možje
v plámene tihe strme:
»Ali niso naši dnevi
sveče goreče?»

Danes je v nas življenje —
vroča kipeča kri.
Jutri smo zledenele rože,
brez ognja, brez moči — — —

Glas žena:

»Da bi voljo tvojo, večni Kralj,
videle — spoznale —
žive lučke v duši smo prižgale.«

Spev deklet:

»Da bi ceste prave ne zgrešile,
smo si danes čez in čez
srca z žarki prepojile — — —

Fantje — »in mi?»

V duši prasketajočo bakljo
večne resnice prižgimo;
in ž njo razsvellimo
mrak naših dni!«

Orlovska družina St. Jernej na Dolenjskem.
(Posvetitev presv. Srcu Jezusovemu.)

Fantovsko novoletno darilo Orlovski podzvezi.

Lepa navada je, da želimo za god ali ob velikih praznikih drug drugemu kaj podariti. S tem, da napravimo veselje drugim, ga napravimo tudi samim sebi. Prijatelj, ti sedaj gotovo misliš, da te bomo »fehtali« za kak dar. Ne — danes ni to naš namen. Priporočiti ti hočemo samo, da napraviš bližnjemu veselje na ta način, da tebe ne bo to nič veljalo. Poglej: ti plačuješ skozi 12 mesecev članarino Orlovski podzvezi, vsak mesec po 2 Din 50 par. Dvanajstkrat na leto mora pisati ta znesek blagajnik tvojega odseka, prav tako dvanajstkrat tudi blagajnik v centrali. Ali bi ne izkazal torej ti velike usluge odseku in centrali, če bi — plačal vseh 30 Din hkrati ali pa vsaj samo v dveh ali treh obrokih? Pomisli, koliko pisanja bi bilo manj, koliko skrbi in opozarjanja! Le korajžno sezi v žep in privleci ven kovača, morebiti tudi dva ali tri! Kdo bo plačeval članarino po 10 kron! Toliko da marsikdo beraču, kadar je dobre volje, ne pa odsekovemu blagajniku! Pravi fant sploh ne plačuje članarine v takih beraških zneskih. Letošnje leto priporoča Orlovska podzveza svojim članom posebno varčevanje. Če boš varčeval, se boš kmalu odvadil tega, da bi nadlegoval blagajnika z majhnimi prispevki; varčeval boš tudi s časom in z delom svojega bližnjega. Baš varčnost ti bo omogočila, da se boš tudi pri plačevanju članarine pokazal fanta od fare, ne pa šolarja, ki šteje »nežice«.

Mehikanski junak.

(Joahim de Silva y Carrasco).

Iz španskega prevedel urednik.

Uvod.

»Pozdravljene cvetke mučencev!« s temi besedami je sveti oče Pij XI. v slavnostnem nagovoru dne 30. decembra 1926 pozdravil zastopnike mehikanske mladine, ki so prišli v Rim na proslavo jubileja sv. Alojzija. In zares, mehikanska mladina je zaslužila ta pozdrav, s katerim jo je najvišji predstavnik sv. Cerkve odlikoval pred katoliško mladino vsega sveta. »Za versko svobodo se je — Družba katoliške mladine Mehike — borila in se še bori«, tako je pisal isti sv. oče v svoji spomenici »Iniquis afflictisque« z dne 18. novembra 1926 na patriarhe, nadškofe in škofe vsega sveta. Posebno ganljivo se sv. oče spominja mehikanskih mladinskih mučencev: »Da, častiti bratje, nekateri teh dečkov in mladeničev — solze mi silijo v oči — so šli radostno v smrt, rožni venec v roki in veselo vzklikajoč Kristusu Kralju.«

Enemu teh mladih junakov, katere je sv. oče tako počastil, velja ta spis. Priprosto naj nam naslika življenje in smrt mladeniča Joahima de Silva y Carrasco, v kolikor je bilo sredi vojne vihre in cenzure mogoče dobiti podatkov iz njegovega življenja od njegovih staršev iz daljne Mehike, tudi za našo mladino živ zgled prave ljubezni in navdušenja za sv. Cerkev, za katere svobodo je veselo daroval svoje mlado življenje!

I. poglavje. Junakova mladost.

Blizu mesta Guanajuato v Mehiki se okoli jezera »La Olla« razprostira košček zemlje, ki ga ljudstvo naziva »La Presa« (Na obrambi). Hribovito obrežje je posejano z ličnimi vilami in pristavami. Tu je tekla zibelka našega junaka.

Joahim je bil rojen 5. novembra 1898. Bil je peti sin inženjerja Luis de Silva in njegove žene Guadalupe Carrasco. Mirno in srečno je potekalo življenje takrat v prijazni Joahimovi očetovi hiši. Rodbina de Silva je bila dokaj premožna. Oče je bil uslužben v bogatem srebrnem rudokopu. Poleg tega je bil večkrat profesor za rudarstvo v zavodu »del Estado« in je pri upravi igral važno vlogo. Toda gospod de Silva ni imel samo dosti bogastva in časti, ampak Bog ga je obdaroval še z večjimi zakladi: vsako leto se je srečni družini rodilo dete, skupno enajst sinov in hčera. Oče je žrtvoval vse za

skrbno vzgojo in temeljito izobrazbo malega Joahima in njegovih bratcev ter sestric. Lepa in brezskrbna leta je bodoči Kristusov bojevnik preživel v naročju trdno katoliške rodbine. Vse kar je tu videl in slišal, je moralo v njegovem vzprejemljivem srcu pognati kali za vse plemenito in vzvišeno, kar je v poznejšem življenju rodilo bogate sadove. Bil je zdrav, čvrst otrok, vedno vesel, vedno se smehljajoč, jasnih oči in rdečih lic. Bil je živahen in razborit, pa vedno prijazen, popustljiv in uslužen nasproti tovarišem. Zato so se njegovi bratranci in prijatelji radi z njim igrali. Domači in prijatelji so mu vedno rekli le »Pikine«; ko je namreč komaj začel govoriti, se je tako sam imenoval, če ga je kdo vprašal, kako mu je ime. Te spomine iz Joahimovih otroških let nam pripoveduje njegova teta, ki je do njegovega 14. leta živela v njegovi očetovi hiši. Sedaj je redovnica v redu Presv. Srca. Marsikako zanimivo zgodbo ve ona o njem povedati. Nekega dne — bilo je bržčas v letu 1904 — so Joahimovi bratje obiskali staro mater. Ko so stopili v hišo, so se razposajeno smejali in rekli: »babica, stavimo, da ne boš poznala fantiča, ki pride za namic. Kmalu pride res za njimi otrok s strahovito zateklim obrazom; oči je komaj še mogel odpirati. Pa tudi on se je na vse grlo smejal. Šele po dolgem času je stara mati spoznala svojega Pikina. Kaj se je neki zgodilo, ga je vprašala. Pa ji je začel pripovedovati: »Ravno sem hotel vzeti iz panja sat medu, kar so me napadle čebele. Vse so me opikale, pa tudi jaz sem se hrabro boril in jih nekaj pomoril. To je vse.« »Ali te sedaj še veseli, spustiti se v boj s čebelami?« ga vpraša babica. On pa nato pogumno: »Zakaj pa ne, le pripravijo naj se, kadar zopet pridem k čebelnjaku.«

Še neko pomenljivo zgodnico nam pripoveduje teta o mladem junaku. Moral je biti 5 ali 6 let star, ko se je v Mehiki veliko govorilo o grozeči vojni z Združenimi državami. Tudi v Joahimovem rojstnem kraju so mladi možje stopili v zbor prostovoljcev. Gospod de Silva je imel takrat dve dobri molzni kravi. Blizu tam je stanovala neka gospa iz Združenih držav, ki je pri rodbini de Silva jemala mleko za svojega malega otroka. Vsako popoldne je prišla z nekim ameriškanskim dvanajstletnim dečkom po mleko. Nekega dne se je Pikin skrtil za vrata, predno sta prišla po mleko. Pri sebi je imel debel kol, večjega kot je bil sam. Mati ga zapazi in vpraša, kaj hoče s tem kolom. »Amerikanca čakam, da mu napovem vojno,« se je jezno odrezal junak.

Prvo vzgojo je dobil Joahim v mestu Morelia v zavodu presv. Srca, ki ga je ustanovil njegov stric, nadškof Atenogenes Silva. Spovednik in spiritual gojencev je bil takrat jezuit p. Escandón. Ta nam v nekem pismu na prijatelja Jimenez Rueda lepo naslika krepostno življenje in stremljenje značajnega dečka. Tako piše: »Vsako soboto sem šel v zavod spovedovat gojence in jim pridigovat. Med dečki je bil tudi Joahim, nečak gospoda nadškofa. Bil je še zelo mlad. Vsako jutro je šel k sv. obhajilu. Bil je lepega obnašanja, priden, za svoja leta zelo resen in prijazen, posebno pa odkrit, nedolžen in priprost, kakršen je ostal do smrti. Čutil se je močnega, drznega, pa se je znal obvladati. Le redko se je preneglil, pa mu je bilo takoj žal in je prosil odpuščanja za svojo prenegljenost. Bil je vesel kljub naravni resnosti in si je takoj pridobil naklonjenost vsakogar.«

*

Toda jasno nebo mirne družinske sreče se je jelo kaliti. Temni oblaki so se zbirali nad Mehiko.

Joahim je bil 12 let star, ko je Frančišek Madero strmoglavil dotedanjega diktatorja Porfirija Diaza in tako otvoril strahovito vrsto revolucij, preganjanj sv. Cerkve, bridkosti in trpljenja, ki še danes teži nesrečno deželo. Mnogo bogatih in prem-žnih rodbin je naenkrat obubožalo. Tudi gospod de Silva je bil ob svoj zaslužek; odslovili so ga iz službe in ga celo preganjali. Zato se je preselil v mesto Tacubaya blizu glavnega mesta, kjer si je s pridnostjo in vztrajnostjo znal pridobiti novih virov dohodkov za vzdrževanje mnogočlanske rodbine. Vse sinove je dal v jezuitski zavod »Mascaronesc. Tukaj se je več let vzgajal tudi naš Joahim. Njegova prsa je krasila svetinjica Marijanske kongregacije; pod Marijino zastavo se je vzgojil za pravega neustrašenega viteza.

*

Ko je preganjanje Cerkve zaprlo vrata zavoda, v katerem je Joahim dovršil študije, je bil naš junak že mož, ki je vedel, kaj je hotel. Mikal ga je poklic očeta, ki je kot inženjer veliko dobrega storil. Tudi njegov starejši brat Jožef je bil že inženjer. Še jaz postanem inženjer, je bil njegov sklep.

Toda tudi v rodbini de Silva je potrkala beda na vrata. Vsled neprestane državljanske vojske so dežela in prebivalci obubožali. Tudi gospod de Silva je moral misliti na nove vire, s katerim bo oskrbel družino. Zato je otvoril malo tovarno za čokolado. Joahim je videl, da je to novo breme za očeta pretežko, zakaj starost in trpljenje sta ga zelo oslabila. Zato je velikodušno žrtvoval sv. jo najljubšo željo. Hitro se je odločil, odpovedal se je inženerskemu poklicu in je težko breme preskrbljanja

rodbine od očeta prevzel na svoje rame. Ni samo nadziral dela, ampak često je sam stal v prodajalni za pultom in prodajal čokolado v malih zavojčkih z varnostno znamko »Silva«. To delo mu je šlo od rok, kot da bi vse življenje nič drugega ne bil delal. Sam si je poiskal odjemalcev. Njegov trud je bil bogato poplačan. Doslej so delali z rokami. On si je pa kupil stroj in kmalu nato tudi avto, s katerim je sam dostavljal čokolado odjemalcem.

Pri delu in v trgovini mu ni bilo enakega, tako je bil uren in spreten. Ko so nekoč starši šli na daljše potovanje v inozemstvo, so jih prijatelji vprašali, kako si upajo pustiti obrt in otroke same. Pa je oče ponosno odgovoril: »Prepričan sem, da je vse v boljšem varstvu, kot če bi midva sama ostala doma. Moj sin Joahim je kljub mladosti že tako zrel, da lahko mirno rečem: on vodi vse, kot bi bil on gospodar hiše in obrti.«

In potem je še pristavil: »Gospod Bog mi je tega dobrega mladeniča dal za oporo in palico v moji starosti. Nanj se lahko zanesem; njemu lahko vse zaupam. On ni lahkomiseln in nepremišljen, kar je mladina tako rada. Njegovi starejši bratje se popolnoma prepuste njegovi uvidevnosti. Pri vsaki stvari ga vprašajo za svet. Ravno tako delam jaz in mu brezpogojno zaupam. On ima ključ denarnice, on izplačuje mesečno plačo delavcem, on upravlja vse hišne in tovarniške dohodke in izdatke in vse drugo. Tudi si je že lepó vsoto prihranil in za najino pot je tudi on precej prispeval.«

Da, na takega sina so bili starši pač lahko ponosni.

(Dalje sledi.)

Franjo Strah:

Iz dnevnika.

Čutim potrebo, da grem k tebi, dnevnik.

Moram se izpovedati, moram...

Od časa do časa mi pride misel, ki se porodi v trpljenje, ki me mori iz dneva v dan... v nedogledno brezkončnost...

Takrat sem bolan...

Bolna mi je duša...

V nočnih urah se porodi ta misel in me spremlja ob vsakem koraku in sem žalosten...

Žalostno mi je srce...

In ni ga leka...

Čutim, da sem nesrečen, — in da bom vedno nesrečen.

Ni sreče brez nesreče, — ali je daleč...

In Bogve, če gre moja cesta proti nji...?

In če gre, kako daleč sem še do cilja...?

Čitam:

I ne zaboravite, da onaj može koji misli da može, — i da samo taj može. Onaj koji misli da ne može, taj ne može i kad može.

A jaz mislim, da morem. In hočem!

Kaj mi je cilj?

Doseči popolnost duše, popolnost duha in volje!

Hočem navzgor!

Hočem več, nego morem. Hočem vse ono, kar nimam, vse ono, kar mi manjka, — hočem popolnosti!

Popolen hočem biti, da bom vreden samega sebe, da bom dostojen naroda, katerega sem sin...

Ali bom, — se vprašam?

Moram!

Zato naprej, — za cilji, za ideali...!

Otrok solnca.

K nekemu modrijanu, ki je prebival sredi velikanskega gozda, je prišel nekoč nesrečen človek. Oči so mu bile kalne, srce polno bridkosti, glava vsa zmedena, noge hrome, da je mogel le na bergle oprt stopati dalje. Ko je stal pred modrijanom, ga je ogovoril: »Mojster, jaz sem najnesrečnejši človek na svetu. Za božjo voljo te prosim, povej mi, kaj naj storim, da mi bo boljše!«

Modrijan ga resno pogleda in pravi: »Kaj moraš storiti, ti ne vem povedati. Vprašaj solnce!«

Ko je nesrečnež slišal ta odgovor, so se mu začrtale gube na čelu še globlje, okrog usten mu je zaigral jezen in porogljiv posmeh.

Norec je ta modrijan, je natihem mislil sam pri sebi, ali pa hudobnež, ki mi noče dati modre besede. Kaj? Solnce naj mi da odgovor na moje vprašanje? A naglas ni rekel ničesar. Premagal se je, požrl je svojo jezo, globoko priklonil glavo, se zahvalil in odstokal ter odkašljaj iz gozda.

Ko je z velikim trudom prišel ven iz temnega lesovja, je ležalo pred njim širono, cvetoče polje. Ves utrujen od težke poti je sedel kraj steze. Bil je zlat, solnčen dan in ker se mu ni nikamor mudilo, je legel v mehko travo in zaspal. V spanju pa je imel čudne sanje. Zdelo se mu je, da potuje k oblakom, visoko, vedno višje, solncu naproti. In čim bližje je prihajal solncu, tem močnejša je bilo solnčna svetloba. Ko je slednjič stal tik pred solncem, je zagledal v blesteči solnčni luči čudovito lepega, žarečega angela, ki je stal pred njim v nepopisnem veličastvu.

Oboje oči je moral nesrečnež zatisniti pred jasno lučjo. »Kaj želiš?« ga vpraša angel. In je spregovoril ubogi človek: »Neki modrijan mi je svetoval, naj te vprašam, kaj naj storim, da mi bo boljše na svetu. Ali mi hočeš dati dober svet?« Solnčni angel pravi: »Tak bodi, kakor jaz!«

Pri tem se je zbudil in solnce mu je sijalo naravnost v obraz.

»Nak, takih neumnih sanj pa še ne!« je jezno premišljal sam s seboj. »Najprvo mi pride tisti suhi modrijan s svojim neumnim nasvetom in mi veli, naj grem k solncu. No, zdaj v sanjah mi pa tudi solnce ne ve svetovati nič boljšega nego: tak bodi, kakor sem jaz! Kakor da bi jaz lahko postal solnce. Prazne marnje! Čenče!« Tako se je jezil in ropotal.

Dolgo je že sedel in se grel. Ko pa je končno umiril svoje jezne misli, je začel premišljevat zagoneten odgovor solnčnega angela. Nekam čudno toplo mu je postalo pri srcu. Seveda, kako bi on mogel postati solnce, tega nikakor ne more doumeti in se mu zdi, da je to popolnoma izključeno. Mož premišlja, dobro solnce pa ga greje. Ko je ob zadnjem solnčnem žarku prispel do svoje kočice, je sklenil, da hoče jutri zopet na toplo solnce.

In je tako storil. Ne samo drugi dan, ampak še naslednji in še in vsak dan tako. Solnce mu je storilo dobro, to je čutil od dne do dne bolj. In čim bolj mu je dobro delo, tem bolj je iskal njegovih žarkov. Vrgel je plašč od sebe, da bi celo telo dal toplim, oživljajočim žarkom. Kakor otrok v materinem naročju je ležal skrit med cvetjem in bilkami ves dan sredi širnega solnčnega travnika.

Nekaj tednov zatem je že lahko hodil brez bergel. In še nekaj tednov pozneje je lahko že skakal in plesal. In je skakal in plesal po zelenju in bil je vesel in zadovoljen kot še nikoli v življenju. Zdaj je vedel, da modrijan, ki ga je vprašal za svet, ni norec, ne hudobnež! Le kaj naj pomenijo njegove sanje, mu še ni bilo jasno. Ali je že postal tak kot solnce? Oh kje, saj ne sveti in ne greje tudi ne.

Kadar pa je bil doma v svoji koči, je večkrat premišljal po cele ure o solncu. Solnce greje, je dejal, tudi ti moraš ogrevati. Toda koga? Ko sem tako

sam. Solnce sveti, tudi ti moraš svetiti, je mislil naprej. A tvoje misli so pre-slabotne, da bi mogle razsvetliti le enega človeka. Solnce sije nad pravičnimi in krivičnimi. To bi storil tudi ti lahko. In to bi bilo še najlažje od vsega, kar solnce dela. In poskusil je, ne meneč se za druge, iti svoja pota in vsakega človeka, ki ga je srečal, je enako prijazno in veselo pozdravil. A nič rad ni zapustil svojega doma. Ko pa je minulo poletje, je bil zdrav in v udih je čutil polno moči, ki si jih je nabral na zlatem solncu. Naveličal se je samote. Je že nekaj solnca v meni, je mislil in je vzel popotno palico v roke in šel je v mesto med ljudi. Živel je odzdaj med ljudmi in si je prizadeval, da bi bil dan za dnevom bolj podoben solncu.

Dal je ljubezen vsem in srca so hitela k njemu. Pomagal je in svetoval, kjer je mogel. In ves blagoslov, ki ga je nesebično trosil, je obrodil bogat sad. Ljudje so ga imeli radi. Veselo so ga pozdravljali, kjerkoli se je prikazal. Iz njega je sijalo novo solnce — solnce lepega, dobrih del polnega življenja.

Zdaj je razumel svoje sanje dodobra.

Prekrat naprej iz veleloča naprej (br. Tomšič).

Na tujem.

*Ne morem spati. Mislim na jasnino zvezd,
ki svetijo nad daljno tiho kočo,
vso v nageljne in v rožmarin odeto,
in mislim, mislim na daljino belih cest,
ki vzpenjajo se v breg zelen in v gozdu
zginevajo v besedi starih smrek,
in mislim, mislim na otožno pesem,
v globelih mrzlih se iz sna budečo,
med tihim bukovjem šepetajočo,
čez jase in čez belo vas pojočo...*

*Ne morem spati. Rad bi k tihi koči,
rad k beli cesti in k otožni pesmi...*

Dr. A. Dolinar:

O pomenu glasbene umetnosti.

(Kratek izvleček iz predavanja na podpredsedniškem tečaju O. P.)¹

Ce izrečemo besedo kultura (izobrazba), tedaj izgovorimo s tem široki pojem, ki obsega ves rezultat napredka na vseh poljih, na katerih se človeški duh očituje: političen razvoj, socialni napredek, gospodarski razmah, potem vsa raznovrstna torišča znanosti, vse številne panoge umetnosti — arhitektura, plastika, slikarstvo, literatura — in semkaj spada tudi glasba — vse to spada pod široki pojem »kulture«. Tiste, ki po svojih močeh, po svojih zmožnostih in razpoložljivem času pomagajo ogromno slavno narodove kulture zidati in završevati, imenujemo kulturne delavce. Vsaka izmed zgoraj navedenih panog je v svojem oziru važna in pomembna, vsaka po svoje odkriva narodove vrline, vsaka zasluži v danih razmerah svojo pozornost.

Orli ste v vsakem oziru kulturni delavci. Zato je prav, da upoštevate važnost glasbene in pevske izobrazbe.

Vsi kulturni narodi so imeli glasbo za mogočen kulturni činitelj. Visoko pojmovanje notranje idejne moči pevske umetnosti nas preseneti že pri Grkih. Modrijan Aristotel je govoril o veliki notranji, izobraževalni moči glasbe, ki zelo vpliva na človeški značaj. Zato je gojitev glasbe silno velikega vzgojnega pomena za človekovo notranjost, za plemenitenje človekovega srca. Platon je izgovoril stavek: »Propast glasbe znači propast narodnosti in sploh propast države.« Cilj za katerim je stremel pri Grkih glasbeni pouk, ni bil v prvi vrsti ta, da si učenec pridobil izredno spretnost v petju oziroma v igranju na liro, temveč mu je bil cilj splošna harmonična umerjenost zunanjih telesnih sil (lep izraz v govoru, prožnost v vedenju) in notranjih duševnih.

V srednjem veku je bila cerkev dejanski predstavitelj in nositelj vse znanosti in umetnosti; ona je ustanavljala pevske šole za priučitev koral, v tedanjih osnovni in srednjih šolah je veljalo petje kot glavni predmet. Enako visoko mnenje o glasbi je imel tudi novi vek, — vsa doba humanizma, ki je pač poudarjala človekovo tostranost, živela pa od onostranskih usedlin, ki so v globinah ob korenu hranile humanistično kulturo. Šele naši materialistični dobi je ostalo prihranjeno, da je to plemenito sredstvo za blažitev sreč zavrgla kot nepogrešljiv del splošne izobrazbe. More se pa ugotoviti, da se je v najnovejšem času tudi že tukaj obrnilo na boljše. Mnogoteren in vsestranski pouk potom pre-

¹ Primerjaj »Pevca«, IV., št. 1—4, 9—12.

davanj, poučni spisi v naših glasbenih listih, pevski prosvetni večeri, pevski tečajji, prirejeni od »Pevske zveze«, številni pevski nastopi posameznih pevskih zborov, celotnih okrožij in ob gotovih prilikah celokupne »Pevske zveze«, vse to kolikor toliko pomaga k razširjenju in boljšemu umevanju pomena pevske umetnosti. Zavest, da je glasba najgloblji izraz srčnega čustva in neprecenljivo sredstvo za nraevstveno, srčno vzgojo — moramo skušati zopet vzbuditi. Petje dušo najbolj pretresa, srce najbolj razvneva, čustvo najsilneje razžarja, vzbuja hipoma v največji množici vsem in vsakemu posamezniku isto čustvo, bodisi najvišje radosti, bodisi najgloblje žalosti, prekipevajoče navdušenosti ali tihe vdanosti. — Brez glasbe odide človeku veliko umetniškega užitka, srčne utehe, veselja.

Tudi za okrepitev pljuč in sploh govornilnega organa, za pravilno, zdravo dihanje je petje velikega vzgojnega pomena.

Ze iz teh vrstic o splošnem pomenu pevske umetnosti je samo po sebi razumljivo, da Orel nasproti tej umetnostni panogi ne more stati indiferenten. Dolžnost Orla je v tem, da sodeluje in pomaga pri vsakteri dobri stvari, kjerkoli čuti zmožnosti in mu dopušča čas.

Petje ne sme postati izključni posel zborov; pesem mora spadati k narodovi nepogrešljivi hrani; kako lepo je, če odmeva petje z gore in dola, če se glasi v gozdu in logu, če pojo ljudje po hišah in okrog njih, če vsako delo obletuje mična pesem: znamenje veselja, zadovoljnosti, blagosti srcá.

Treba je zato največjo skrb posvetiti gojenju narodne pesmi.

Vsi odlični poznavatelji novejšega časa enoglasno trdijo, da ravno sedanjji dobi, sedanjemu ljudstvu, zlasti še današnji mladini manjka smisla, veselja za ta delček narodne kulture — za narodno pesem. V izredno lepi Kepplerjevi knjigi, Mehr Freude, beremo pod naslovom: Veselje in narodna pesem, tale sklep: »Ljudska pesem: v časopisih se je o tem razpravljalo ali ona še živi ali je že mrtva. Popolnoma izumrla še ni, kajti popolnoma izumreti ne more nikdar. Toda, da ni več to, kar je bila, da živi življenje, ki bi se moglo prej imenovati hiranje, tega nihče ne taji.« In par vrstic naprej: »Dobro se moramo zavedati, da je narodna pesem pravo spričevalo, odsev, slika narodovega življenja, njegovega mišljenja, čustvovanja, razveseljevanja.«

Tega dejstva se mora član Orla zavedati in zato tam biti zraven, kjer se more to stremljenje kolikor mogoče pospešiti. Pevski odseki organizirani v Pevski zvezi in orlovski odseki morajo tukaj korakati roko v roki.

Petje v društvih. V pričetku našega društvenega gibanja je petje bilo edina vez, s katero je društvo navezalo zlasti mladi svet na sebe. Poleg poučnih predavanj je bilo petje skoro edina točka, ki je koncentrirala vso prvotno navdušenost mladega društvenega gibanja v sebi, zato so bili tudi uspehi izredno lepi.

Z ustanovitvijo dramatičnih, telovadnih, sportnih, godbenih odsekov so te stroke deloma že radi novosti, potem pa radi zunanosti (pri vseh teh odsekih pride posameznik s svojimi zmožnostmi bolj do veljave, se je mogoče bolj postaviti) in lažjega priučenja porinile pevsko izobrazbo v stran. Pri petju se mora posameznik glasovno podrediti celoti in ta celota kot zbor nekaj pomeni; za nastop se je treba veliko in natančno učiti in ta trud potem še ne najde onega priznanja in občudovanja kot n. pr. dober predtelovadec. — Ta zunanji blesk pri petju seveda odpade in zato so marsikateri, ki so čutili veselje in zmožnost do petja, rajši zavili tja, kjer jih je čakal hitrejši napredek in gotovejši uspeh. Toda na tiste, ki so ostali in nadalje delovali, se je mogoče zanesti.

In vendar pravi dr. Kimovec o pomenu petja v društvih: Glasba je lepivo v naših društvih, ki daje s svojo privlačnostjo prireditvam blesk in sijaj in jih zlati kakor solnce pokrajino s svojimi žarki, z bleskom pa — kakor solnce s sijem — daje tudi toploto in veselje.

Zato petju v društvih zopet tisto mesto, ki mu gre! Orli morajo biti tudi tukaj zraven.

Godbe vzpostavljati ni primerno; s tem se veliko društvenega, izobraževalnega dela skvari. Če so vsi pogoji dani: torej dober in izvežban kapelnik, izbira porabnih godcev, finančno ozadje — šele potem in če je res treba — šele potem naj se na to misli. Večina godb v tem staležu kot so pri nas, so bolj v kvar glasbeni vzgoji kot v korist.

Tudi cerkveno petje mora biti Orлу na srcu. Vsi cerkveni zborovodje tožijo, da ni dobiti ljudi za cerkveni kor. Za nas bi brez petja ne bilo ne božiča ne Velike noči ne šmarnic itd. — Dolžnost Orla je tudi tukaj po močeh sodelovati.

Franjo Neubauer:

Izgubljeni mladosti.

I. Kje si, mladost?

Mladost, povej mi, kje si zdaj?
Ne najdem te! Si izgubljena?
In kdo nadomesti te naj?
Ah, ti si bila samo ena!
Te skriva gozd leman in gost?
Našel bi te, saj ni ga pota
sred bukovih in smrečjih host
in skritega nikjer ni kola,
ki ne bi ga poznal,
kjer ne bi te iskal.
Odvledla nagla te stopinja
s predragih je domačih tal,
za tabo se lema razgrinja,
še žar ne najde te svetla.
Skakljala z drobnimi nožicami
po naših skalnih si gorah
in kósala se z bistrimi vodnicami,
ki so šumele ob stezah,
Po mehki travnati si poti
hitela rādosti naproti.
Ah, njen objem je bil gorak
in njen poljub je bil sladak.
Z zelenjem te ovila
in s cvetjem je krasila.
Pomlad lačas cvetela je,
zelenja, cvetk imela je,
in v žaru njene so topline
blestele gore in doline.
Sedaj prihaja mi jesen:
objem, poljub je njen leden,
z venečim listjem me odeva,
ki rujavi in rumeneva.
Ni sládek rožic njenih duh,
njen šopek je veneč in suh!

II. Nikjer te ni.

Nikjer te ni, da mi umiriš,
besneči, moreči me boj!
ne vidim te, ker v megle goste
jesenske skrila si svoj soj.
Ne slišim te, — hodiš po potih,
po travnatih naših stezah.
Neslišno po gózdíču slopaš,
ki tla mu prerastel je mah.

Iz megle pa tvoje solzice
otožne na mene rosé
in ljubljeni tvoji ciklamni
povešajo rósne glavé.

III. Prijatelju.

Ob našem potočku mi pojdi
po žamelni travi stezic
in mojemu srcu sporóči,
kaj pravi šumenje vodíc!

Če pótok zamišljeno teče,
kot v sanje otožne vtoplén,
povej mu, iz žalostnih misli
da hip me ne vzdrami nobén.

Če list se odrtga z drevesa,
in pótok ga žene naprej,
da žene kot list me odrtran
življenja valovje, povej!

Če motna vodica je, reci,
da vsa je skaljena rādost,
ker zgodaj uvela na tujem
cvetoča je moja mladost.

IV. V lepem jutru.

Iz sná je jutro dihnilo
in zvezdam luč upihnilo,
a zarja kot nevesta zala
ljubó se mu je nasmehljala.

Krvi se mi je val zaplal,
še jaz se jutru sem smehljaj
in lice mračno in otožno
še meni je rudelo rožno.

Zamaknil se mi duh nazoj
v mladostnih juter je sijáj
in čez goró in po dolini
hiteli z jutrom so spomini.

Mladost, ti veš, kako želim,
da spet enkrát se zasmemjím
tako veselo in zveneče
kot v jutrih mlade svoje sreče.

Odšlá si mi za vedno, vem,
spominjati se le te smem,
le jutra spomnijo me jasna,
mladost, kako si bila krasna!

D. Ulaga:

Pojem orlovske telesne vzgoje.

Naše življenje je podobno roži, ki se razvija do popja, se razcvete in prijetno diši in zopet usahne, kakor lučka, ki je dogorela. To so tri dobe človeškega življenja: mladost ali doba upanja in veselja, moška doba ali doba dozorelosti in dela, slednjič pa starost, ko pojemajo človeku sile, dokler ne usahnejo. To je žalostna pot telesnega življenja in njegovih moči. Prav sorodno je tudi duševno (umsko) življenje. Le do gotove starosti napreduje človek, potem pa tudi pojema, če je še tak duševni velikan. Vendar moramo priznati, da napreduje človek duševno tja do petdesetega ali šestdesetega leta, telesno pa le do štiriindvajsetega. Ne mislim tukaj rasti človeka, temveč njegovo telesno vztrajnost, spretnost in moč. Vidimo torej, da imajo telesne in duševne zmožnosti skoraj vzporedno pot, le v tem je razlika, da navadno telo pojema, ko je še duh v pomladnem cvetju. Odkod to, kje tiči vzrok? Duha vzgajamo, saj pravijo, da se vse življenje učimo, telo pa pustimo v miru kakor stroj.

Naše telo je podobno drevesu, ki raste na polju, vrtnar pa je njegov razum. Ni dovoljna drevesu ona hrana, ki jo dobiva iz zemlje; skrben vrtnar bo prilival in gnojil. Kadar pa bo videl, da je na drevesu mrčes, ali suha veja, takrat ga bo očedil; ko se bo pa bližala zima, bo skrbno obvil deblo s slamo. Tako drevo bo dolgo raslo in rodilo bo obilen sad. Naše telo pa je tudi podobno drevesu, ki raste, se krivi, rodi le kisle lesnike in se kmalu posuši. To sta dva primera ljudij, ki skrbje za svoje telo in onih, ki ga zanemarjajo. Ti zadnji so podobni človeku iz sv. pisma, ki je zakopal talent. Vsi vemo, da ga je gospodar obsodil.

Človeško telo ima vrtnarja, dušo, razum. Bog pa nam je vcepil še nagon, da se gibljemo, četudi ne vemo, čemu? Že dete tiplje in brea, otroci se pa igrajo, ne da bi jim kdo zapovedal. Tako dela večina živih bitij. In ko bi se vprašali, kaj je bistvo mladosti, bi med drugim našteli tudi telesne vaje, ki pa so brez namena, le iz nagona. Kdo je zapovedal otroku plezati na drevo, skakati čez jarek, teči v dolino, metati kamenje? To nam je vcepil Bog, kakor nam je vcepil nagon za jed in pijačo. Človek pa se je v svoji »modrosti«
temu uprl in je začel štediti z vsakim svojim migljajem. Le šolski otroci se še igrajo in gibljejo, starejši mislijo, da tega ne smejo. V tem je nasprotje z naravo in ne smemo se čuditi, da so danes ljudje tako pomehkuženi. Za zdrav telesni razvoj nam je potrebnih pet reči: solnce, zrak, voda, hrana in delo. Človek ni ustvarjen za to, da bi držal roke križem, saj mu je zapisana pot: V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh. Hočem le reči, da je telesno delo oz. vaje naravna nujna potreba; posebno velja to danes, ko so ljudje po stanovih tako ločeni, da delajo eni samo telesno, drugi pa samo duševno.

Če bi se vprašali, kakšen je smoter telovadbe, bi dobili odgovor: zdravje in moč; smoter orlovske telovadbe je pa mnogo bogatejši. Mi Orli nismo kakor nasprotniki, katerim je gotov telovadni sistem evangelij; mi gremo naprej z znanostjo, z duhom časa. Tako obsega naša telovadba vse panoge telesne vzgoje: redovne, proste in orodne vaje, lahko atletiko, sport, igre in še ritmično simbolično gimnastiko kot umetnost. Vse to združeno, torej vse vaje, ki imajo namen vaditi, vežbati telo, imenujemo telovadba. Mnogovrsten je smoter orlovske telovadbe: veselje do življenja, ljubezen do narave, moč volje in duha, spretnost telesa, zdravje in dolgo življenje. Mi hočemo, da se bo tudi dvajsetletni fant rad igral na

zelenem travniku. Le tako mu bo mogoče ohraniti mladostno spretnost še v poznejših letih. In koliko zdravega veselja je v naravnem igranju. Telesne vaje je treba doživeti vsaj enkrat in težko se bo ločiti od njih. Toliko veselja imajo nekateri do telovadbe, da raje pustijo gostilno in kino, samo da morejo ob zimskem večeru v toplo telovadnico ali poleti na zelen travnik.

Z žalostjo v srcu moramo priznati, da nazadujejo pri nas Slovencih vse dobre stare navade, ki so jih imeli naši pradedje za zabavo v prostem času. Danes išče fant zabave v slabi družini ali pa pusto samuje. Prvo kakor drugo je nezdravo. Ali nova misel prihaja: namesto nad polhe, gremo v telovadnico, na tekme, na izlet. V nekaterih krajih je postalo to že »stara navada« in reči moramo: hvala Bogu. In res, srečni so fantje, ki obiskujejo orlovsko telovadnico, srečne so njih družine, v vsej fari se vidi napredek. V teh fantih je veselje do življenja in radi se igrajo doma s svojimi bratci in sestricami. Tudi to je naš smoter: iz orlovskih telovadnic hočemo poslati vesele fante družini, da bodo krajšali dolge zimske večere, da bodo zanesli blagoslov telesne vzgoje domov v družine. Kako žalostni so navadno oni fantje, ki pridejo domov od vojakov. Posebno njim velja klic Orlov: Pridite, da boste z nami veseli, da se vam vrne vaša mladost, da bodo zdrava vaša stara leta.

Veliko je slovenskih fantov, ki so kakor Grešnik Lenart: boječ, neodločen, neroden. Zdi se mi, da je to pečat suženjstva, ki ima svoj vzrok v naši zgodovini. Posebno tem je treba orlovske telovadnice, da postanejo deležni njenih dobrot: samozavesti, odločnosti, moči, volje. Našemu katoliškemu gibanju na deželi tako manjka energičnih ljudi! Kolikokrat ljudje klonejo glave, ko se jim kršijo pravice! Fant iz telovadnice pa bo samozavesten in zahteval bo, kar mu gre; raje več, nego manj, če gre za dobrobit društva! Kolikokrat se zapostavljajo naša društva. Ali to je le plačilo za njih boječnost, za samoponižanje. Ako smo si v svesti, da delamo prav, tedaj pokonci glave in hodimo naprej. Taki so telovadci: nikogar se ne boje, vsako oviro preskočijo in prav visoke cilje si stavijo. Velikanska je volja telovadska, mogočen je telovadčev »hočem«. Ako je videl, da je tovariš skočil 1:50 m, sam pa je mero podrl, tedaj bo stisnil pesti, zaškripal bo z zobmi in kaznoval bo svoje noge. Vse to pa bo izzvenelo v mogočnem »hočem«, »moram«! Kje se vzgaja volja bolj nego v telovadnici!?

Dve bitji vidi Orel v sebi: dušo in telo. Ponižno in pokorno mora ubogati telo svojega poveljnika-dušo. Nikdar si ne izmišljuje vaj telo, temveč duh, ki ga vodi. To sem le zato povedal, da boste razumeli, da je boj telovadca zoper telesne nagone mnogo lažji, zakaj telo mu postane pokorno in poslušno.

Orli so čisto slovenski fantje; tudi na korajžo kličejo, pa ne ponoči in ne z nožem, temveč po dnevi, pod jasnim solncem. To so tekme, kjer dajejo fantje račune svojih zmožnosti. Kako spoštuje Orel svoje tekme, nam dokazuje tole: Videl sem tekmovalce, ko so najprej klečali v spovednici, da so postali vredni meriti se na orlovskem tekmovališču.

Da ne pozna telovadec bolezní, da je njegovo telo odpornejše in lepše, o tem ni treba govoriti. Vidimo, da je velika misel orlovske telovadbe. Počasí prihaja, ali bodimo veseli in hvaležni, da se že svetlika velika misel. Naš cilj pa bo dosežen šele takrat, ko bodo vsi slovenski fantje doživeli pesem mladostne telesne vzgoje. Ni lepšega, nego je telovadsko doživetje zelenih poljan, sanjajočih gozdov, doživetje globočin morja, sneženih planin tja do tople zimske telovadnice.

Orli in „Mladost“.

Vsaka organizacija ima svoje glasilo, ki ga navadno mesečno razdeli med svoje člane. In to glasilo prinese članom novo veselje in navdušenje za organizacijo.

Orli imamo svoje glasilo »Mladost«. Vsak odsek prejema mesečno gotovo število »Mladosti«, ki jo razdeli med člane; ti naj pa potem črpajo iz svojega glasila duševno izobrazbo. Tako bi moralo biti, a na žalost ni povsod tako.

Kdo je temu kriv? Navadno fantje sami, včasih tudi odborniki. Prva napaka je ta, da večkrat člani ne plačujejo redno članarine in vsled tega se odsek zadolži pri O. P. pri plačevanju mesečne članarine. Orlovska podzveza jim pa zato ne pošlje »Mladosti« in tako pride včasih do slučaja, da člani gotovih odsekov že mesece in mesece niso dobili svojega glasila v roke.

So pa tudi odseki, ki pošiljajo redno članarino na O. P., vendar pa ne razdelijo »Mladosti« med člane, kateri še niso poravnali članarine pri odseku. In tako zopet mnogi ne berejo več številko po vrsti, ki ležijo v društveni omari kot brezplodno seme leta in leta. Kako more potem odsek dobro delovati, ko člani nečitajo svojega lista in zato ne vedo, kaj jim »Mladost« novega pove, kaj jim nasvetuje, kaj ukazuje.

Morda pa poreče kdo: Saj ni nič posebnega v »Mladosti«, škoda za denar, ki ga zanjo izdam. Kdor tako govori, ni več zdrava mladika našega orlovskega stasitega drevesa. Iz »Mladosti« črpamo veliko lepega, koristnega za organizacijo in za življenje; kdor pa pravi, da ni nič posebnega v »Mladosti«, nima zanimanja za organizacijo, sploh ne čita svojega glasila ali pa ga samo površno pogleda.

Zgodi se tudi, da član dobi glasilo, pa ga doma vrže na mizo; mati ne ve, kaj je, pa postavi zvečer skledo žgancev na »Mladost«, da se miza ne omaže, drugi dan pa z njo podkuri. Kaj naj rečemo k temu? Ali naj se starši zanimajo za sinove stvari? Komu pa je list namenjen?

Fantje! Zelo žalostno je, če člani kakega odseka tako ravnajo z »Mladostjo«. Pa kar je bilo napačnega, naj se popravi! Tudi iz napak se moramo učiti. Z naprej naj velja sledeče: Ko pride »Mladost« na odsek, naj se takoj razdeli med člane. Vsak član naj prečita vso, ne površno, ampak temeljito, pri čitanju naj razmišlja; če kdo česa ne razume, naj vpraša pri fantovskih sestankih. Če bomo tako delali, smo lahko prepričani, da bo »Mladost« vsakega fanta vzgojila v značajnega, krščanskega moža.

Loterija.

Še dva meseca in konec bo truda z razprodajo srečk. Ta čas porabi vsaka edinica in vsak član stori svojo orlovsko dolžnost, saj gradimo veličasten spomenik svoji organizaciji, za katero smo pripravljeni storiti vse, kar nam je največ mogoče. Vsak napredek orlovstva nam podžiga kri in nas navdaja z novimi, silnejšimi močmi za delo; ni ga truda, kateremu bi Orel ne bil kos, če ga zove organizacija, če gre za procvit in blagor orlovstva. Mnogo zahteva orlovstvo od svojega članstva, zato morejo pod mogočnimi orlovimi perutmi vztrajati le najboljši, po duhu in telesu močni sinovi matere Slovenije, ki v organizaciji ne iščejo ne časti in dobička za svoj lastni jaz, marveč se šolajo, vežbajo in krepe za delovanje v blagor svojega bližnjega, svojega naroda in domovine.

Kdor pa hoče biti pravi Orel, kdor hoče, da ga oplemeniti in zjekleni orlovstvo, ta mora slušati orlovski glas, klic organizacije, ki ga zove v dobrobit članu samemu in v prosep organizacije.

Bratje! Notranje delo je za Vas šola; tekme in prireditve so odsev notranjega dela, kajti tu članstvo pokaže, kaj mu organizacija daje; pokažejo se

uspehi orlovske šole na zunaj, pred svetom. Stadion pa je uspeh orlovske misli, kateremu se bodo čudili naši potomci, ko bomo mi že davno spali pod hladno rušo.

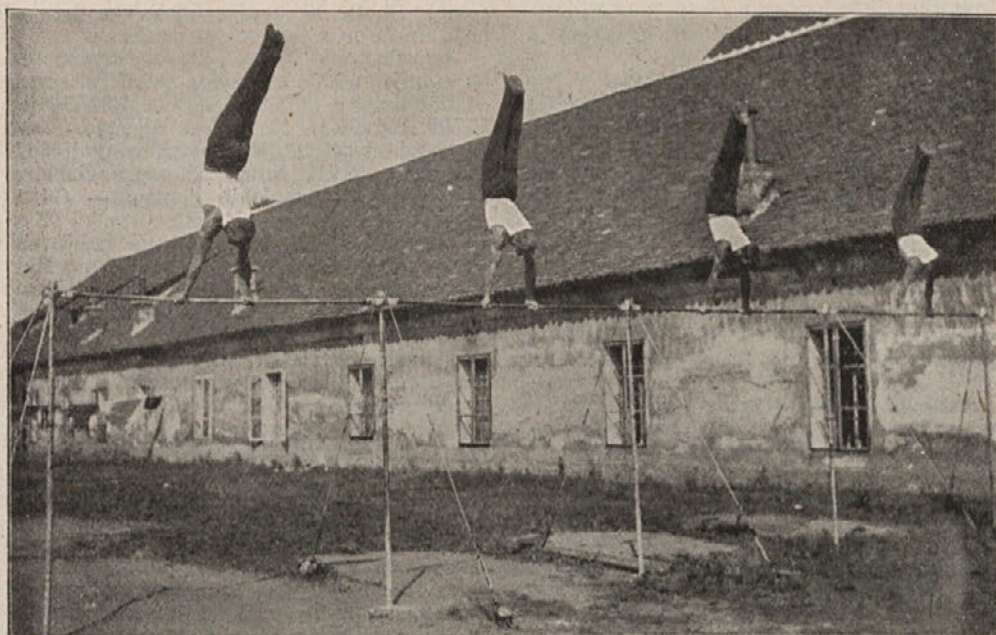
Ko bomo na podzvezni prireditvi občudovali napredek gradnje Stadiona, naj ga ne bo med nami, ki bi moral sramežljivo povesti oči ob vprašanju: »Koliko si prispeval Ti za to orlovo gnezdo?« In ko bomo na izrednem občnem zboru pregledovali diagrame, ki nam nazorno povedo, koliko srečk je dobil, koliko jih vrnil in koliko plačal kak odsek, naj ga ne bo, ki bi ne bil plačal vseh srečk.

Veliko število odsekov je že poslalo ves izkopiček za srečke, mnogo jih je naročilo nove.

Hvala in priznanje članstvu teh odsekov za njihovo vnemo in zavednost, ostalim pa kličemo: Dali so Vam zgled, storite tudi Vi tako!

Zgodovina orlovstva v slikah.

Najlepši spomini vsakega fanta Orla so pač tisti, ki so zvezani z leti, ko se je pridružil lepi orlovski organizaciji. Za starejše člane seveda še lepši tisti, ki se mu bode ob misli na delo, ko je z vnetimi tovariši polagal temelje odseka v domačem kraju. Spomini na prve težave, prve uspehe, prve cvete pa tudi na — orumenele liste, ki so odpadli... Drevesce je raslo in se krepilo. Celokupna orlovska organizacija ima danes za seboj že lepo zgodovino. Le čitaj o njenem postanku in razvoju v XIII. letniku Mladosti (1. 1920.). Prav na kratko je podana tudi v koledarčku. Vsaj toliko bi jo moral poznati vsak zaveden Orel. Zgodovina je zlasti mlajšim verna učiteljica, ki bo vedno dajala nove pobude. Tem lepša je, ako je podana v slikah. Tudi za to je sedaj poskrbljeno. V Prosvetni zvezi (Miklošičeva c.) hrani O. P. 42 lepih slik v diapozitivih iz orlovske zgodovine od prvega početka organizacije do današnjih dni. — Bratje, kjer imate na razpolago skioptikon, sezite po njih. Pogled na delo bratov pred vami bo pobuda za v a š e delo v organizaciji.

Polovica vrste izvaja veletoč naprej.

Orlovski praznik.

1. julij 1928 bo stvoril nov mejnik v zgodovini slovenskega orlovstva. Ali se tega zaveda vsaka orlovska edinica in sleherni član? Orlovstvo celotne O. P. bo slavilo na Stadionu svoj veliki dan, orlovski praznik, ki naj pokaže, da zmago-slavno in samozavestno koraka Orel za svojimi cilji. Da bomo ta dan dostojno proslavili, kličemo: Na resno delo brez odlašanja in oklevanja! Naj ne bo polo-vičarstva v pripravah!

Okrožne tekme.

Priprava za prosvetne in telovadne tekme mora že biti v polnem teku. Ali izvršujete pri odsekih redno mesečne predtekme? Iz poročil zastopnikov O. P. o obiskih pri mesečnih tekmah je razvidno, da se nekateri odseki temeljito pri-pravljajo, drugi so pa zlasti v »Socialni ekonomiji« nekoliko zaostali. Še je čas. Vsi odseki na delo, da bo uspeh pri končnih tekmah tem lepši!

Po svetu okrog.

II. mednarodna socialistična olimpijada se bo vršila leta 1931. na Dunaju. Prva je bila leta 1925. v Frankfurtu ob Meni (Main).

Politična telovadna zveza DTJ (Delavske telovadne enote) na Češkem bo letos spet priredila tekme v zimskem sportu v Tannwaldu. Zveza bo letos obhajala 25 letnico ustanovitve. Po krajih, kjer so se ob priliki volitev pokazale močne socialistične organi-zacije, naj se ustanovi DTJ. — Po delega-cijah se bo udeležila zveza DTJ socialističnih slavnosti v Lillu na Francoskem in v Bruslju v Belgiji. — Po statistiki z dne 31. decembra 1926 šteje zveza DTJ 1031 enot (društev) in 100.494 članstva.

Bolgarska. Zveza bolgarskih Junakov šte-je 116 društev (72 po mestih, 44 na deželi) s 30.402 člani (in članicami). Odraslih članov in članic je 13.672, mladine pa 16.730. Dru-štva so razdeljena na 3 okrožja. — Ko je hotela zveza bolgarskih Junakov pristopiti kot članica k »Slovanski sokolski zvezi«, mu je slednja dovolila pristop, a le pod po-gojem, da se »bolgarski Junaki« prekrstijo v Sokole ali v Junaške Sokole. Bolgari pa niso hoteli sprejeti te spremembe in vztra-jajo pri svojem starem historičnem nazivu; zato tudi ne bodo vstopili v »Slovansko so-kolsko zvezo«.

Medmestna prvenstvena tekmovanja v telovadbi. Na Dunaju se je vršila take vrste tekma 11. decembra 1927 med Brnom in Dunajem. Taka tekmovanja so že več let v navadi. Tekmujejo le na orodju. V tekmí posameznikov je zmagal Dunajčan Schaffert; dosegel je 75 točk od 80 možnih. Drugi je bil Brnčan s 73 točkami. — Od 480 dosegljivih točk so si Dunajčani priborili 361, brn-sko moštvo pa 386 točk in tako odnesli lo-vorjev venec zmage z Dunaja.

Češki Sokoli. Statistika za l. 1926 (v 12. št. »Sokola« 1927) izkazuje 339.918 član-

stva (245.030 članov in 94.888 članic); to znači za 4589 (1,3%) narastka z oz. na leto 1925. Najvišje število (366.806) je dosegla češka sok. zveza leta 1921. — Všteta je tudi Slovaška, Podkarpatska Rusija in inozemsko okrožje. Čehi bodo rešili tudi ljubljanski sokolski Tabor (njihov sokolski dom). Sok. zveza sama bo dala brezobrestno posojilo v znesku pol milijona čeških kron (okrog tri četrt milijona dinarjev), a sokolska društva morajo dati vsako po 50 čeških kron. — Češki sok. jezdecí so organizirani v 39 od-sekih; 16. in 17. junija letošnjega leta se bodo vršile prve tekme teh jezdecí.

Jugoslovanski Sokoli. Po statistiki z dne 30. junija 1927 združuje sokolska zveza 44.621 članstva (35.840 članov in 8791 članic), 10.809 naraščaja in 13.603 dijaštva. Vseh skupaj je torej 69.033. Telovadbo goji 30% članov in 30,4% članic od vsega članstva. Zveza ima 68 sokolskih domov. — Od te sokolske zveze ločeni »Hrvatski So-kolski Savez«, ki je nekaka radičevska nacionalna sokolska organizacija, šteje okrog 20.200 članstva (večina moških, članic je le okrog 4000) v 213 društvih z 9 okrožji (župami).

Nemška Avstrija. »Državna zveza kat. mladine« je na svojem zadnjem obnem zboru sklenila ustanoviti lastno brambno organizacijo (imenovala naj bi se: »Državna zveza brambne mladine«). Ta naj bi gojila vojaško telovadbo in če bo treba, bo varo-vala in ščitila javni red in bo v tem oziru delovala skupno z državno oboroženo orga-nizacijo Heimwehr proti oboroženim socia-lističnim četam.

Iz Nemčije. Za veliko telovadno slavnost nemških telovadcev (Deutsche Turnerschaft) v Kölnu, o kateri smo že pisali, ki se bo vršila julija t. l., je priglášeno že čez 110.000 udeležencev od približno 3900 društev (sta-

tistika z dne 19. decembra 1927). Od začetka meseca decembra je naraslo število za 10.000. Pričakujejo, da bo do konca leta (1927) priglašeni gotovo 150.000 udeležencev. Udeležba bo večja nego na vseh prejšnjih prireditvah. — »Deutsche Turnerschaft« in akademska telov. zveza štejeta skupno 1.600.000 članov, nemška tel. zveza (Nemška Avstrija) 90.000 in nemških telovadcev, na Češkoslovaškem je 120.000. Vse te zveze so skupno z nemško Südmarko in z nemškimi jezikoslovnimi društvom sklenile (po zastopnikih na nekem sestanku, ki se je vršil 6. novembra 1927 v Berlinu), soglasno, da bodo mesto latinskih nazivov za imena mesecev uporabljala domača, stara mesečna imena (Eismond, Hornung, Lenzmond oder März, Ostermond, Mai, Brachet, Heuet, Erntemond, Herbstmond, Weimond, Nebelmond, Julmond), da se na ta način ohrani oz. oživi domača starožitnost. »Sicer je vsakemu na pristoje dano, da sme še nadalje rabiti latinska imena; izvajal se ne bo nikak pritisk. Kdor pa hoče, da se ohrani kos starega ljudskega izročila, se bo rad pri-

družil našim vrstam in upanje je, da se bodo radi velikega števila članov ta imena čim bolj in bolj uvedla in razširila. — Čehi tudi rabijo svoja domača imena za mesece, večinoma tudi Hrvti. Pri nas Slovencih pa menda nikjer ne dobiš naših izvornih imen kot še v pratikah; če bi se jih oprijeli tudi mi, bi ne bilo nobene škode, marveč le koristno, ker se s tem poživi slovenska domačnost.

»Deutsche Jugendkraft.« Zadnja številka prejšnjega letnika (15. decembra 1927) je prinesla dobesedni prevod dr. Rožmanovega spisa: »Na tekmi v Kölnu«, ki je izšel v 9. in 10. številki lanske »Mladosti«. Izpuščenih ozir. drugače prirejenih je le nekaj stavkov, kakor je bilo potrebno za nemške razmere. V uvodu stoji: »Obširno poročilo o poteku prireditve, ki so se vršile o priliki 2. državnih tekmovanj nemških Jugendkraftlerjev, je prinesel katoliški dnevnik »Slovenec«; »Mladost« pa je priobčila spis, v katerem se obravnavajo kölnske tekme le v primeri z našo telovadno organizacijo in da na tej podlagi bravci uvidijo, česa naj se za svoje razmere od kölnskih tekem nauče.«

IZ KRAJA V KRAJ

Ljubljana-Rokodelski dom.

Kakor vsak trgovec ob koncu leta napravi bilanco, da vidi, kako se je delalo v preteklem letu in kakšen uspeh po tem delu je sedaj. Tako je tudi prav in lepo, da mi Orli postojimo in pogledamo nazaj v minulo leto kakšni so uspehi našega dela:

Če začnem pri glavi, naj povem, da je imel odbor 20 sej, pri katerih nismo samo pri-, ampak tudi odkimavali. 32 je bilo fantovskih sestankov, na katerih smo slišali 24 predavanj najrazličnejše vsebine, in sicer največ iz ust domačih predavateljev! 67 krat smo šli v telovadnico, kjer se nas je zbralo povprečno 10 na večer. Pri prosvetnih in tehničnih tekmah smo dobili veliko diplomov ter bili postavljeni na drugo mesto v okrožju. Polnoštevilno smo sodelovali pri prireditvah na Stadionu in v Šmarju. V maju smo pa napravili skupen izlet v Županovo jamo. Da se malo razveselimo v najožjem družinskem krogu, smo priredili februarja tudi družabni večer. V avgustu smo imeli na Medjatovem dvorišču lahko-atletске tekme, rekorde smo pustili pri miru. Poslovnega izpita se je udeležil en član. Trije so pa napravili izpite za vodje mladcev. Tudi mladci so se potrudili in jih je pet napravilo prvi izpit. Poskrbeli smo tudi za dušo in sicer: štiri dni pred sv. Jožefom smo imeli v Alojzijevišču duhovne vaje, katerih smo se vsi redno udeleževali. 21. junija, 8. septembra in 8. decembra smo pa tudi opravili svojo dolžnost tako, kakor nam je zapovedano. Da mislimo tudi naprej, naj povemo, da smo ustanovili tako

zvani »Praški fond«, kateri ima že tudi par privržencev. In nekaj o članih: 10 je nekadilcev, od teh 4 abstinenti, 9 jih pa redno zalaga Čebelico. Taki smo in tako je bilo naše delo, dasi nas je malo in dasi živimo v težkih razmerah in je le s trudom izvojevan vsak najmanjši uspeh, smelo in z zadovoljstvom lahko rečemo ob novem letu: naša bilanca za preteklo leto je v polni meri aktivna!

Bog živi!

Sv. Helena.

Spominu brata A. Mihelčiča.

Rojen 23. decembra 1907. Umrli 2. julija 1927.

Kadar grem v društveni dom, vedno v njem nekaj pogrešam: blagega prijaznega predsednika Antona ni več. Tisti dan po veličastni orlovski prireditvi na Stadionu so ga nesli bratje na njivo sv. Agate in ga zagreblili. Na gomilo smo mu polčili belih in rdečih rož, znak nesebičnosti in ljubezni. Velika je vrzel, ki jo je povzročila njegova smrt, vse pogreša agilnega delavca; najbolj pa Orel, za katerega je bil tako vnet in mu zvest do zadnjega.

Kako zelo smo ga pogrešali, ko je odšel pred letom v Ljubljano v zadružno šolo, da se izobrazí za zadružnega delavca. Toda kljub temu je še vedno ob vsaki priliki prihitel med nas. Pri vsakem pogovoru je skrbno vprašal, kako deluje Orel, kaj telovadimo, koliko smo predelali socializma. Kako zelo je cenil to nalogo, naj bo dokaz, da je pri posvetnih tekmah dosegel odlično

oceno. Zelo je bil vesel, ko je dobil od podzveze to priznanje; takoj je izjavil: »Zelo mi je žal, da se ne morem udeležiti socialne šole.« Bil je učenec Evangelistov! Vedno je bil vesel. O, takrat je bilo lepo, ko je z nami pel pesmi mladosti! Dolgo nisem mogel verjeti, da nas je zapustil, saj je bil še vedno ko živ med nami. Na Vseh mrtvih dan sem pa obiskal gomile, prebiral napise in med njimi sem bral:

V miru.

Anton Mihelčič.

Tonček, koščena roka se je sklenila nad Teboj, zamahnila in strla mlado življenje.

Ni Te več! Telo smo položili materi zemlji v naročje, duša je pa odšla v nebo, po plačilo tvojih dobrih del v objemu Večne ljubezni.

Krog (Prekmurje).

Oglašamo se prvič v »Mladosti«. Bratje, mogoče se še spominjate, da je bil že pred nekaj leti v Orlovskem koledarčku zaznamovan tudi naš odsek. Pa je že v zgodnji mladosti umrl, oziroma ni umrl, ampak je imel samo zimsko spanje. Spal je več zim, več let. Zato je pa vstal s tem večjim navdušenjem, z lepšimi in boljšimi nadami. Ustanovni občni zbor smo imeli v septembru (1927). Zaenkrat še nimamo naraščaja. Članov imamo nad 20. Fantovske sestanke imamo tedensko. Odborove seje po potrebi. S telovadbo je sedaj pozimi težko. Smo brez lastne strehe. Tla so pripravljena že tudi za Orlice in naraščaj. Če se potrudimo, nas bo vseh skupaj do 80. Kajne, da je to lepo število! O Božiču smo imeli skioptično predavanje o brnskem orlovskem taboru. Telovadni drog že imamo. Tudi na bradljo že mislimo. Imamo lastno knjižnico. — Odsek ima mnogo težkoč. Ljudstvo nas še ne razume. Med letom nameravamo prirediti akademijo. — Sanjamo že tudi o lastnem domu. Upamo, da nas bo letos že precej nastopilo na Stadionu.

Naš odsek kliče vsem sestram Orlicam in bratom Orlom krepak: Bog živi Vas! — Iv. Slavec.

Maribor.

Telovadna akademija v dvorani Zadrúžno gospodarske banke.

Vsakoletna dijaška akademija na praznik 8. decembra postaja tradicija. Nič ni treba več občinstva osebno vabiti ter prositi, da se odzove povabilu; nasprotno, vsak ki je količkaj naklonjen orlovstvu, čuti neko moralno dolžnost, da poseti prirediteljev.

Ker se torej orlovstvo od dne do dne bolj uveljavlja med najširšimi sloji naroda, se ni čuditi, da je publika posetila akademijo v tako obilnem številu.

Usoda me je pognala v tak kraj, kjer se že delj časa ne morem aktivno udeleževati v telovadbi. Ker pa je ravno nanesla prilika, da sem bil 8. t. m. v Mariboru, sem rad po-

hitel v Zadrúžno banko, da vidim, kam je usmerjena telovadba.

Vedno so se trudili dijaki, da po sposobnosti podajo čim najboljši in najbolj originalen program.

Letošnja akademija jasno dokazuje, da ni dijaku samo na tem, da koraka z duhom časa, temveč tudi priča, da se vse orlovstvo reorganizira.

Kolikega praktičnega pomena je za članstvo, da se je poveljevanje spremenilo z Vadnikom našim razmeram primerno.

Drugo, kar mi zelo ugaja, je preustroj telesnih vaj.

Dolgo je orlovstvo preizkuševalo, kako sestaviti proste vaje, da bodo ustrezale vsem zahtevam kritične publike. Kdor opazuje proste vaje pri naših družtvih od povojnega časa naprej, bo opazil, da si sestavljalci niso popolnoma na jasnem, ali hoditi pri prostih vajah po stari poti naprej, ali pa bo treba reformirati ves telovadni sistem. Orlovstvo je dobro razumelo, zakaj je poslalo enega svojih najboljših članov na visoko šolo telesnih vaj v Berlinu!... Dobro je vedelo, da je treba reforme, kajti mlada organizacija smo, ki stremi po napredku, po popolnosti.

Članske proste vaje za leto 1928. so lep dokaz, da je orlovstvo voljno sprejeti vse novo, kar je dobrega. Proste vaje so v prvi vrsti za telovadca, v drugi vrsti šele za publiko. Kaj pomaga vaja, v katero natrpamo težke in efektne gibe in obremenjujemo zelo spomin telovadca. Ali bo imel telovadce tudi materielno korist od takih vaj, je drugo vprašanje!

Imejmo, ko sestavljamo proste vaje, pred oči edino le telovadca in njegovo telo. Gibi prostih vaj naj bodo taki, da bo zaposleno vse telo, da bo aktiven vsak sklep, vsaka mišica. Zelo sem vesel preokreta telesnih vaj, ki so ga tako dobro razumeli še posebej mariborski dijaki.

Prav karakteristična točka programa in najnovejše, kar so nam dijaki na telovadnem večeru pokazali, so bili mladci: »Pred šotorom.« — Sestavljalec je do skrajnosti izrazil energijo telovadčev, harmonično sestavil gibe, ki zaposlujejo telo vsestransko; obenem ni pozabil publike, ki je lahko sledila simboličnim gibom ter jih je tudi razumela.

Članice: »Barkarola«. Ta točka je bila na prvi mah morda nekoliko težje razumljiva. Toda, kdor pozna Hoffmanove pripovedke, se bo nehote spomnil na tisto sceno, ko imaš vroči, čustveni južni svet pred seboj, ki v polnem uživa demonsko moč orkestra, ki intonira tako melodiozno in čustveno barkarolo. — V tej sceni je torej iskal naš komponist gradiva ter je tako globoko in fino podal vsa ona čustva, ki jih čuti le glasbenik-telovadec. Članice so bile

na mestu. Nekatere so s svojim finim in oglašenim nastopom naravnost očarale občinstvo.

Prej, ko prehajam k orodni telovadbi, omenjam, da se je tudi pevovodja potrudil ter s svojim mirnim nastopom podal občinstvu to, kar je mogel. Ne kritizirajmo preveč, kajti pred nami nastopa mladina, ki ima svoje pevske organe šele v razvoju. Najbolj sem pogrešal pri vseh zborih (prav posebno še pri kvartetu) drugi bas.

Orodna telovadba ni pokazala v splošnem nič novega. Od dijaka, ki je še v razvoju, ne moremo, niti ne smemo pričakovati popolnega orodnega telovadca. Dva telovadca sta bila drug drugemu resna konkurenta. Eden se je odlikoval z večjo drznostjo, drugi je imel v poljubnih vajah lepšo sestavo in bolj uglajene gibe. Pri občinstvu sta žela takoj priznanje ter živahen aplavz. — Ostali telovadci so se na bradlji kakor na drogu trudili, da pokažejo sad svojega dela v telovadnici. Nekateri orodni telovadci niso najbolje uspeli, ker jim pač še manjka elegancje in eksaktnostne izpeljave.

Mariborski »Dijaški Orel« je na pravi poti. Glejte dijaki Orli, da se boste te vaše časti zavedali! Edino le v delu in sicer v trejnem delu je zagotovljen tudi vaš napredek. — Bog živi. Jos. Petrun.

Medija-Izlake.

Ni se še bralo o našem odseku v »Mladosti«, zato pa ne smete misliti, da smo zapali. Ne, živimo in delamo. Pet let je že za nami, odkar se je tudi v Izlakah Orel ustanovil. Mnogi so mu prerokovali smrt takoj ob prihodu, pa so se zelo zmotili. Res je, da se ne moremo ponašati s številnim članstvom, kar pa nas je, pa vendar nekaj odtehtamo. Telovadbi imamo ob četrtkih združeno s fantovskim sestankom, ob nedeljah popoldne imamo pa orodno telovadbo. Spomladi smo postavili za silo lesen drog in leseno bradljo in skoke. Naša največja zabava ob nedeljah popoldne je telovadba.

Posebno za nas kmetske fante je potrebna orlovska organizacija, da imamo priliko izobraževati se in izpopolnjevati svoje znanje. Zavedajmo se, bratje, da vsakdo le toliko velja, kolikor zna.

Dne 30. novembra nas je za vedno zapustil Jože Slapar. Neizprosna smrt mu je izgledala življenje. Bil je eno leto načelnik in prvi član našega odseka. Marsikatero uro je odtrgal svojemu spanju, da je delal za uspevanje našega odseka. Člani so mu izkazali zadnjo čast, da so ga spremili na zadnji poti do groba v kroju. Dragi Jože! zahvalujemo se ti za tvoje delo, ki si ga imel pri našem odseku, objubljam ti, da bomo hodili po poti, ki si jo ti pomagal graditi! Arh. A.

Polzela.

Po šestletnem delovanju in nedelovanju našega Orla se danes prvič oglašamo v »Mla-

dosti«. Da nekoliko orišem to naše delovanje, ali bolje rečeno, boj za obstoj, moram poseči nazaj v leto naše ustanovitve. Že spomladi leta 1921. se je začelo s telovadbo naraščaja in v jeseni istega leta se je ustanovil odsek, h kateremu je pristopilo okrog 10 članov. Ker pa nismo imeli prestora za sestanke, še manj za telovadbo, je začel odsek hirati. Članov ni ostalo skoraj nič, pač pa je dobro deloval naraščaj, ki se je udeleževal tudi tekem.

V jeseni leta 1923. smo se na pobudo nekaterih fantov zopet zbrali in si izvolili za predsednika br. Špacapana, primorskega Slovence, ki si je po vojni ustanovil pri nas lastno domačijo, in kateri je še danes predsednik in duša našega Orla. Začeli smo s telovadbo, prirejali sestanke in igre, udeleževali se tekem, nabavili drog in kroge, število članov se je zvišalo na 20. Na vseh straneh je bilo naše delovanje precej živahno. Leta 1925. smo imeli pri nas prireditve Savinjskega okrožja, katera je prav dobro izpadla. Naslednje leto so odšli trije bratje k vojakom, nekaj velega listja je pa tudi odpadlo. A kljub manjšemu številu članov je odsek prevzel vso pripravo za ekspoziturni tabor, kateri je glede obiska članov kakor tudi gostov bil naravnost sijajen. Odsek se je moralno in nekoliko tudi gmotno podprl in že smo upali, da s pomočjo dobrotnikov postavimo vsaj skromen dom. Zaenkrat je to nemogoče, vendar upamo, da nam bo v dogledni bodočnosti mogoče v lastnih prostorih razmahniti svoje mlade sile. Fantje so prišli od vojakov in se vrnili v naše vrste. Članov nas je sedaj 13, naraščaja pa okrog 25. Pritegnili bomo k članom nekaj višjih naraščajnikov, ki so dopolnili 17. leto. Fantje-diletanti prirejajo skupno s Prosvetnim društvom igre, telovadci se pa ob toplem vremenu urijo v orodni telovadbi, v kateri že kažejo razveseljiv napredek. Starejšim članom in sploh vsem pa kličem: Dajte nekaj od tega, kar vam je dala organizacija, tudi mlajšim članom. Bodimo bratje, prava orlovska družina, širimo organizacijo, bodimo zavedni in z neupogljivo odločnostjo res kot pravi Orli stopajmo po poti, ki vodi k »Solncu«. — Bog živi!

Sv. Frančišek Ksaverij v Savinjski dolini.

Odsek pri Sv. Frančišku Ksaveriju živi skromno in tiho, a vendar prijetno orlovsko življenje. Med vrhovi Savinjskih planin je naš dom, kjer živimo in delamo za prelepe naše orlovske ideale. Ne ponašamo se s številnim članstvom; tudi nimamo bogve kako ugodnih razmer. Vendar kljub temu z veseljem delamo in se trudimo vzgojiti iz naših fantov prave slovenske Orle, utrjene značaje. Da uspešno vršimo svojo nalogo, dano od organizacije, naj priča naša kronika.

V preteklem poslovnem letu smo imeli 6 fantovskih sestankov, 29 članskih in 27 naraščajskih telovadnih ur. Odborovnih sej je

bilo 14. Odsek je bil zastopan na raznih prireditvah korporativno ali po zastopnikih. Tako na srenjski prireditvi 26. junija v Mozirju, na ekspozitivni prireditvi v Celju 10. julija, ter na okrožni prireditvi 31. julija v Šoštanjju. 14. avgusta pa smo slovesno praznovali petletnico obstoja odseka z javno teledavno prireditvijo na prostem. Na tej prireditvi smo pokazali ljudstvu sadove svojega petletnega dela, pokazali pa tudi ljudstvu lepoto in moč orlovske ideje. Ta prireditev nam je dala novega poguma, ker videli smo, da ima naša misel med ljudstvom mnogo prijateljev.

Potem pa okrožne tekme. Z veseljem smo sicer šli na nje, obenem pa tudi z bojznijo: kaj če bomo zadnji. Od tekem pa smo se vračali zmagovalci. Odnegli smo prvenstvo in si zaslužili veliko diplomu.

Dramatskih predstav žal nismo mogli imeti, ker je bilo vse naše delo osredotočeno le pri gradnji društvenega doma, katerega gradimo pod takimi okoliščinami, da bi marsikdo drugi gotovo obupal. Poleg tega pa nas je zadela še nesreča. Ravno postavljeni društveni dom, pri katerem so bila dovršena domalega vsa tesarska dela, nam je 25. septembra 1927 vihar podrl. Pa kljub temu društveni dom danes zopet stoji, sicer še nedodelan in prazen, ker naše finance so slabe, vendar upamo, da že ni več tako daleč čas, ko se bo po dvorani novega doma razlegala vesela orlovska pesem.

Tako živimo Orli pri Sv. Frančišku Ksaveriju. Ko zaspri narava zimsko spanje in pride v deželo mrzla zima, takrat šele se začne pri nas veselo orlovsko življenje. Zima šele nam prinese pravo notranje življenje. In tako nam je zima dostikrat — prekratka. Pa kaj se hoče; smo pač na kmetih. Težke razmere nam dostikrat ovirajo redno delovanje, a v nas živi pravi duh orlovstva in zato — delamo. Bog živi! Br. France.

Vojaško pismo.

Težka bi mi bila vojaška služba, ako ne bi bil prej v orlovski organizaciji. Naj napišem iz svojih izkušenj nekaj vrstic vsem bratom, da bodo orlovstvo še višje cenili in še bolj ljubili.

Kakor je že vsakemu fantu prirojeno, da je ponosen na svojo fantovsko čast, tako sem bil tudi jaz ponosen in vesel, da sem sposo-

ben za vojaško službo. Poleg tega ponosa in veselja me je pa tudi malo skrbelo, kako bom služil vojake, ker so mi nekateri fantje poprej pripovedovali, kako hudo jim je bilo pri vojakih.

Še na dan nabora sem prišel skupaj z brati Orli, kateri so že odslužili vojake, ter so me navduševali in tolažili, da meni ne bo težka vojaška služba, ker sem že več let v orlovski organizaciji. In res že v prvih dneh vojaškega življenja so se uresničile te besede. Zbirali smo se dne 16. marca l. l. v kasarni mariborskega vojnega okruha, kamor so prihajali fantje od daleč in blizu, nekateri pametni in trezni, drugi pa pijani in polni nesramnega govorjenja.

Jaz s svojim bratom Tonetom, ki me je spremljal v Maribor, stojem opazujem prihajajoče fante. Med njimi najdem več že poznanih Orlov, kar me je, od doma potrlega in žalostnega, zopet spremenilo v veselega fanta tako, da sem z lahkim srcem pozabil na svoje domače in dragi mi dom.

Drugi dan se odpeljemo iz Maribora proti Karlovcu. Tudi tukaj se snidem z enim bratom Orlom. Tako smo se zopet zbrali znanci in stari prijatelji skupaj v en tabor, dragi nesramneži in zapravljevci pa v skupino strasti in umazanega govorjenja.

Ko smo začeli vežbati, nam ni bilo nič težko, ker smo že bili vajeni; a drugi, ki niso bili poprej v nobeni organizaciji, so sedaj trpeli tako, da so se mi že včasih naravnost smilili. Iz tega lahko sklepamo, koliko je vredna orlovska organizacija, ki nudi fantom vsega, kar potrebujejo pri vojakih in tudi v poznejšem življenju. Pri vojakih je pač treba treznega duha, premagovanja samega sebe, trdne volje, potrpežljivosti ter krepkega zdravega telesa. Vse to pa dobi fant v orlovski organizaciji. Zatorej dragi bratje, kateri še niste služili vojakov in kateri ste že odslužili, skušajte pridobiti v orlovsko organizacijo še one fante, kateri tavajo lahkomišelnost v svojo bodočnost in one duševne siromake, ki se norčujejo iz naše organizacije, ker ne znajo ceniti zakladov.

Prepričan sem, da bo vsak fant, ki je bil v orlovski organizaciji, hvaležen onim bratom, ki so ga vodili ali mu kazali pot v njo in v tej hvaležnosti se po končani vojaški službi zopet vrnil v to veliko armado slovenskih Orlov. Bog živi! Al. K. član-vojak iz Konjic.

UREDNIKOV RADIO

Dosedanji radio se je uredniku čisto polomil, da že dalje časa ni funkcioniral. Omislil si je zdaj nov aparat. Med tem časom so namreč strokovnjaki z novimi iznajdbami zelo izboljšali radioaparate. Tako upamo, da bo odslej naprej brezhbno vršil svoj važni posel. Tudi se je uredniku posrečilo pri-

tegniti delavca, ki ima že nekaj izkušnje, da bo stalno pri uredniškem radiu zaposlen.

Naš »radiofonist« bo dobival v roke vse dopise, da jih pretehta, popravi za objavo ali pa tudi odkloni, kakor bodo zaslužili po vsebini in obliki, o svoji razsodbi bo dajal odgovor po radiu. Ako katerikoli dopisnik

ne želi, da bi bil imenovan s pravim imenom, naj doda namišljeno ime za radio. Pa tudi razna vprašanja, ki se tičejo orlovstva ali lastne samovzgoje, sprejema upravitelj našega radia in bo na nje odgovarjal. Za to se pridno poslužujte novega uredniškega radia, da bodo te strani v »Mladosti« prav živahne, resnični odsev veselja, dela in truda, pa tudi dvomov in žalosti orlovskih src.

Za danes nekaj odgovorov, ki so v urednikovi mapi zaostali:

A. C. Stari trg: Misel imaš res pravo in dobro, izražena je še precej nerodno, pa me vendar veseli, da si svoje misli vrgel na papir in jih poslal. S tem se vadiš, z vajo pa boš dosegel, da boš svoje prave in dobre misli povedal v taki obliki, ki bo godna za tisk. Skušaj napisati kakšno kratko poročilo o delovanju vašega odseka.

M. S.: Tvoj spis »Poletno veselje« mora biti že precej star, dognati njegove starosti ne morem, ker nisi pravitel datuma. Vadi se še nadalje. Zdi se mi, da imaš dar, a neizvežban si še. Skušaj povedati svojo misel kratko in jasno, vsakemu razumljivo. Kar si napisal za preteklo leto, naj velja za letos: »Nikjer ne sme biti letos spreveda brez petja.« Ta stavek naj si vsak odsek dobro zapomni, da bodo pri sprevedu na podvezni prireditvi ulice ljubljanske odmevale orlovskega petja. Prihodnjic sporoči popoln naslov, da Ti morem odgovoriti v pismu, če bo treba.

M. Sv. Tomaž pri Ormožu: Upam, da bo letošnja »Mladost« dala odgovor na težko vprašanje, ki ga staviš v svojem dopisu o članarini: »Tudi mi kmetski fantje želimo, da bi nam kdo pokazal pot, po kateri pridemo do denarja za članarino, izlete, kroj in kar je še izdatkov, ki jih ima član orl. odseka.« Piši še kaj, Ti znaš, a kratko naj bo v pisni slovensščini, ker narečja načeloma nočemo upeljavati v naš list. Ali si bil v poletju na Triglavu? Če ne, Te povabim letos seboj. Bog živi!

Fr. Ladinek, Sv. Lovrene n. P.: Svoj članek: »Duhovniki in njih požrtvovalnost« si napisal res z gorečim srcem. Vse je res, kar si napisal; a mislim, da v tej obliki ne sodi v »Mladost«, ampak bolj v kak politični tednik. Pošlji še kaj kratkega iz lastnega življenja, a kar je namenjeno za tisk, piši samo na eno stran, ker nimam časa prepisavati. Sporoči kaj o razmerah iz pohorskih krajev, kar bo zanimalo vse brate po Sloveniji.

T. P. v Tremerjih: Iz Tvojega spisa: »Slovo od mladosti« objavim samo ta stavek: »Nič več ne morem popraviti, kar sem zagrešil vsled svoje lahkomišelnosti. Obžalu-

jem in se udam v svojo usodo in plakam na tvojem grobu, ki ga bom zaljšal z najlepšimi cveticami, ki se imenujejo »spomini«, in tvoj grob bo vedno zelen v zelenju »upanja«. Le ne preveč žalosti, tudi za mladostjo ne. Človek ceni lepoto kakšne dobe vedno šele tedaj, ko je minila. Ako so tudi leta mladosti minila, v srcu mora ostati vsak Orel mlad, potem nima vzroka tožiti. Saj si tudi Ti še mlad in boš mlad ostal. Ono, kar si mislil poslati prejšnjemu uredniku, pošlji zdaj na »radio« obenem z natančnim naslovom, da Ti morem pisмено odgovoriti oziroma vrniti.

F. K. R. v Št. V. Tudi letos pričakujem Tvojega sodelovanja. Kaj kratkega in krepkega prosim, kaj prav mladostnega, kaj ne, da boš. Ne sme ugasniti orlovski plamen pri vas, četudi morda trenutno vremena niso ugodna.

Ivan F. Novo mesto: V uredniški mapi sem našel tudi Tvoj prispevek »Do cilja«. Kaže, da boš dober sodelovalec. Napiši še letos kaj. A velja i za Te isto, kar sem prejšnjemu sodelovalecu napisal: kratko, krepko in fantovsko.

Jeromen Karel: Več Tvojih prispevkov sem našel. Nisem še utegnil jih vseh prebrati. Pošlji mi svoj naslov, da Ti morem v pismu odgovoriti.

Brat France pri Sv. Frančišku Ksaveriju. Tvoje poročilo je prav lepo sestavljeno in sem ga z veseljem objavil. Še drugi tajniki naj bi si Tebe za zgled vzeli! Nekaj pripomb pa smem k poročilu dodati, kaj ne? Fantovskih sestankov imejte letos več. Ti dajo odseku življenje, fantom pa veselje. Če sicer nimate časa, pa pred telovadbo pol ure! Da se porazgovorite, se okrožnice ozir. odbornik prebere in kakšna zapoje... No, ko boste v novem Domu, se boste lažje shajali. Pa imate v novem Domu posebno »fantovsko«, t. j. orlovsko sobo? Prijetno in prijazno mora biti v njej — še bolj kot doma za toplo pečjo. Bog blagoslovi Vaš trud za Dom. Podjetni ste in vztrajni, to kaže prave Orle. Za dramske predstave Vam ni treba biti žal. V igran ne leži glavno orlovsko delo. Naše delo je vzgojno — z duševne in telesne plati; namen naš je dati fantu pošteno in veselo družino ter ga pripraviti za vsako delo, ki ga bo življenje od njega zahtevalo, bodisi v javnosti, bodisi v domačem krogu. Temu pravemu orlovskemu delu more pretirana gojitev dramatike zadati smrtni udarec. — Tebi in vsem Ksaverijskim bratom iskren Bog živi!

Vsem čitateljem: Letošnjo povest iz domačega fantovskega življenja je napisal po Orlovskih pisnih znani brat Janez. Zaradi tehniških težkoč prične izhajati šele v prihodnji številki.

★

Nove knjige.

Zapravljivec. Igra v 8 slikah. Priredil in predelal Adolf Rebida. Ljudski oder XI. zv. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1927. Cena 18 Din. — Podeželski odri uprizarjajo najraje narodne in ljudske igre, ker je to meso in kri narodove duše. In »Zapravljivec«, ki živi po odrh že 100 let, je imel v Rajmondu očeta, ki ni samo gledališča do dna poznal, ampak tudi bil pesnik po volji božji. Zato je »Zapravljivec« igra, ki vleče in ki ima povsod, kjerkoli se uprizori, občinstvo na svoji strani.

Igra je prirejena za slovenske odre in prikrojena za naše razmere. Zahteva 19 vlog, 14 moških in 5 ženskih. Vendar je prirejena tako, da se lahko brez škode igra z 9 moškimi in 4 ženskimi vlogami. Kulisni aparat ne stavlja nikjer večjih zahtev kot jih zmoroje naši slovenski podeželski odri.

Igra obravnava v realističnih, poljudnih in umetniško zaokroženih slikah problem, da je nevhvaležnost plačilo sveta. Prav tako bi se dala vsebina povedati takole: Bogataš Vesel zapravlja svoje premoženje in odide končno v svet, kjer požene še ostanek svoje imovine. Ko se vrne kot berač domov, najde zavetje pri svojem bivšem slugi — mizarju — Tinetu in njegovi ženi Rozi, katero je svoje dni po nedolžnem spodil iz službe. Seveda je to samo skica glavnega dejanja, katerega prepleta še vse polno stranskih niti, ki se končno vse povsem zadovoljivo razvzcljajo. Pisatelj pozna življenje in ga riše ostro in naravno, resnično in toplo. Ima gorko besedo za reveža in čuti s trpinom.

Igra nudi tudi precej komičnih prizorov, tako da bo tudi oni, ki je rad vesel, prišel pri kupletih na svoj račun.

Prepričani smo, da je Jugoslovanska knjigarna z »Zapravljivcem« prav zelo ustregla vsem odrom, ker bodo našli v tej igri vse, kar želi podeželska publika, in ki je kljub temu pesniško delo in ima zlato jedro.

Tudi za advent in post je njena resna in vzgojna vsebina na mestu.

Bratje! Ne pozabite si nabaviti orlovskega molitvenika: **Besede življenja**, spisal dr. Gre-

gor Rožman. To je zlata knjiga, posredovalka milosti za vaše duše, ki hrepene po vzvišenih idealih, po popolnosti. Za vas je pisana, zato skrbite, da vam bo res vedno spremljevalka pri vašem orlovskem poletu. Naroča se pri O. P. v Ljubljani.

Memento homo. Petnajst govorov o molitvi, delu in misli na smrt. Dr. Mihael Opeka. Ljubljana 1928 (str. 141). Založila Prodajalna K. T. D. H. Ničman. Cena 22 Din, po pošti 1.50 več.

Priznani govornik v ljubljanski stolnici in učitelj govorništva na ljubljanskem vseučilišču je s pričujočo knjigo podaril slovenskemu narodu že 14. snopič svojih mojstrsko izdelanih govorov. — V teh govorih razmišlja vrednost življenja s pozorišča smrtne ure.

V prvih petih govorih razpravlja o poglavitnih verskih resnicah o prosvitni molitvi in poudarja posebno sledeče misli: Kdor ne moli, se ne more zveličati, kdor moli, se ne more pogubiti, kako moramo moliti, da bomo uslišani in za kakšne stvari moramo in smemo prositi.

V naslednjih treh govorih nam pokaže delo v luči sv. vere: dasi je delo vsled izvirnega greha težko, vendar je za človeka čast, dolžnost in blagoslov.

V nadaljnjih sedmih govorih pa nam predstavi pomen smrtne ure, ki pomeni za grešnika konec vsega, kar mu je mogel svet dati in ki mu stavi strašno vprašanje: kaj sedaj? Smrtne ure se pa moramo bati vsi. Zdravilo zoper strahove smrti je pa očiščevanje tukaj na zemlji, zakrament sv. pokore.

To je nakratko vsebina pričujoče knjige, ki jo tudi bratom Orlom toplo priporočamo, zakaj v nji boste našli o delu in molitvi vse resnice za praktično življenje, in to v prikupljivi in dovršeni obliki in v krasnem jeziku.

Mali oglasi.

Orlovski kroj skoro nov, za srednjo postavo je na prodaj za 600 Din. Poizve se pri uredništvu »Mladosti« v Ljubljani.

Absolvent meščanske šole išče primerne službe. — Ant. Miklavžin, Vrbje 16, p. Zalec.

Vsebina 1. številke: Za na pot. — Prosveta in vzgoja: I. Dolenc: O varčnosti. — V. Winkler: Sužnjevo pismo. — P. Krizostom: Na Svečnico. — I. Dolenc: Fantovsko novoletno darilo Orlovski podzvezi. — Urednik: Mehikanski junak. — Franjo Strah: Iz dnevnika. — Aleš Napret: Otrok solca. — V. Winkler: Na tujem. — Dr. A. Dolinar: O pomenu glasbene umetnosti. — Franjo Neubauer: Izgubljeni mladosti. — Organizacija: D. Ulaga: Pojem orlovske telesne vzgoje. — J. Jurač: Orli in »Mladost. — Loterija. — Zgodovina orlovstva v slikah. — Orlovski praznik. — Okrožne tekme. — Po svetu okrog. — Iz kraja v kraj: Ljubljana-Rokodelski dom. — Sv. Helena. — Krog. — Maribor. — Medija-Izlake. — Polzela. — Sv. Frančišek Ksaverij. — Vojaško pismo. — Urednikov radio. — To in ono: Nove knjige. — Mali oglasi. — Slike: Orlovska družina št. Jernej na Dolenjskem. (Posvetitev presv. Sreću Jezusovemu.) — Prevrat naprej iz veletoča naprej (br. Tomšič). — Polovica vrste izvaja veletoč naprej.

**JUGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA**

**KLIŠARNA
LITOGRAFIJA
OFFSETTISK
BAKROTISK
SVETLOTISK**

Prodajalna K. T. D.

II. Ničman, v Ljubljani

opozarja na svojo veliko
zalogo poučnih knjig
lastne založbe. Prav po-
sebno pa priporoča govore
dr. M. Opeke:

„Brez vere“, Din 6.—, „Za resnico“,
Din 10.—, „O dveh grehah“, Din 12.—,
„Velika skrivnost“, Din 18.—, „Zgodbe o
človeku“, Din 28.—. Po pošti D 1'50 več.

Šolske zvezke

raznovrstne

poslovne knjige itd.

dobavlja p. n. trgovinam
najceneje

Knjigoveznica K. T. D.

v Ljubljani

Kopitarjeva ulica št. 6/II

**Naša domača
Kolinska
cikorija**

**je izborna in izdatna
Zelo priporočamo!**

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane
stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe;
b) vse premično blago, mobilije, zvonove in
enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.

2. Zvonove proti razpoki in prelomu.

3. Sprejema v novoustanovljenem živ-
ljenskem oddelku zavarovanje na doži-
vetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in
ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

L. Mikuš, Ljubljana

Mestni trg št. 15

priporoča svojo zalogo

**dežnikov,
solčnikov in
izprehodnih
palic**

Popravila izvršuje točno in solidno.

TRGOVINA

MARIJA ROGELJ

priporoča veliko zalogo raznovrstnega
blaga za plašče, obleko in perilo, brisače,
namizne prte, servijete, cvilih, fine no-
gavice za otroke, dame in gospode in
veliko izbiro domačega izdelka. Perilo
za dame in gospode. Izgotovljene ob-
leke in plašči za velike in male, pred-
pasniki za odrasle in otroke iz listra,
klota, kontenine in šifona. Blago dobro,
prav nizke cene!

POZOR

kje kupujete

KLOBUKE, SRAJCE

kravate, dež. plašče, dežnike in dr.
modno blago kupite najceneje pri
„AMERIKANCU“, Ljubljana, Stari trg 10

Kupujte pri lastnem podjetju!

DRUŠTVENA NABAVNA ZADRUGA V LJUBLJANI (LJUDSKI DOM)

ima v zalogi:

**vse potrebščine za kroj, telovadne obleke, telovadne čevlje,
poslovne tiskovine in knjige za odseke.**

Tiskovine za **Čebelico**. — Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh potrebščin za šminkanje igralcev. — Sprejema vloge v **Centralno Čebelico**.

Zahtevajte cenik!

Vzajemna posojilnica

v Ljubljani, r. z. z o. z.

na Miklošičevi c. poleg hotela „Union“

obrestuje

hranilne vloge najugodnejše

Varnost nudijo lastna palača, nad polovica delnic hotela „UNION“, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva itd. — Denar se naloži lahko tudi po pošt. položnicah.

POZOR!

Najbolje in najceneje si nabavite vsa moška, fantovska in deška oblačila, dežne plašče kakor tudi srajce, kravate, naramnice, rokavice, nogavice, dežnike itd.

v novootvorjeni konfekcijski trgovini

Josip Ivančič, Ljubljana

Dunajska cesta št. 7.

NAJCENEJE se oblečete, akokupujete gotove moške in deške obleke domačega izdelka **JOS. OLUP** Ljubljana pri Stari trgu št. 2, ki ima v zalogi tudi sukno in hlaččevino iz svetovnoznanih čeških tovarn ter vsakovrstne pletenine, jumperje, jopice in perilo. Obenem se priporoča znana **POD TRANČO** kjer gostilna se točijo najboljše štajerska in dolenski vina.

J. NEŠKUDLA

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 25

tvornica cerkvenih paramentov,
zastav in pribora

izdeluje:

orlovske zastave, trakove in ima v zalogi ves k zastavam pripadajoči pribor.

Naročila in popravila se izvršujejo pod strokovnim vodstvom najvestneje in pod najugodnejšimi pogoji.

Proračuni, vzorci, načrti in vsa potrebna pojasnila franko in gratis na razpolago.

Telefon šte. 16.

Ustanovljena l. 1889.

Poštni ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(**Gradska štedionica**)

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov dinarjev.

LJUBLJANA, Prešernova ul.

Stanje vložnega denarja nad 1 milijardo, 200 milij. kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar. Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.